

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Nr. 41
Spalio-October 8, 1953
Cleveland, Ohio

Lietuvių kongresui artėjant

REIKIA ĮTAKINGŲ SLUOGSNIŲ TALKOS. — INFORMUOKIM KITOS, NE VIEN SAVĖ. — KERSTENO KOMISIJOS POSĖDZIAI CHICAGOJ KONGRESO METU. — BENT KIEK REORGANIZACIJOS TARYBOJE.

Lapkričio mėnesio pabaigoj, štai kokias mintis buvo nutarta numatomas Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas Chicagoje.

Jau laikas rūpintis, kad kongresas būtų ko gausingesnis dalyviais, kad iš kiekvienos kolonijos bei kiekvieno organizuoto lietuviško būrelio būtų jame atstovų. Laikas iš anksto rezervuoti nuo visų kitų įsipareigojimų atpalaidotą laiką kongreso dienoms, susitvarkyti su įgaliojimais, kiek jie kurias atžvilgiais galės būti reikalingi, pasirūpinti kelionės priemonėmis, apsisistojimo vieta Chicagoje ir visu kitu, kas bus reikalinga, sekant Amerikos Lietuvių Tarybos nurodymus, kurie, reikia tikėtis, netrukus jau bus paskelbti.

Bet tai dar ne viskas. Lietuvių Kongresas, tikimės, šaukiamas ne vien tam, kad įvyktų tiktai, kaip sakoma, gausingas "klumpių sunėsimas". Mes manome, kad jame turi atsispindėti ir lietuvių visuomenės nuomonė apie ALT vadovaujamą veiklą, apie tos veiklos būdus bei vartotinas priemones. Kongreso uždavinys, reikia tikėtis, bus ne vien išklausti pranešimus ir delnais paploti, bet ir pareikšti nusistatymą, kas ir kaip turėtų būti toliau veikama. O apie tai kaip tik reikia pagalvoti iš anksto, dar prieš nuvykstant į kongresą.

Šiomis dienomis įvykusiame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vadovybės pasitarime šis klausimas — su kokiais šūkiais bei su kokiais nusistatymais vyksime į Kongresą — kaip tik buvo vienas iš pagrindinių ir pirmųjų dienotvarkės dalykų.

Šis jaunuolis — Richard L. Berg, iš Chicago, dviračiu, per 14 dienų 16 valandų ir 45 minutes pravažiavo Ameriką nuo New Yorko iki Santa Monica, Calif. Jį sveikina New Yorko majoras Impellitteri.

Spaudos laisvės atgavimo minėjimas

Spalio mėn. 2-3-4 dienomis, vašingoje J. J. Bačiūno Tabor Farmoje posėdžiavo Tautinės Sąjungos veikėjų būrelis: adv. A. Olis, J. Bačiūnas, A. Lapinskas, Dr. S. Biežis, Dr. J. Bartkus, T. Blinstrubas, P. Linkus, V. Rastenis, B. Gaidžiūnas, J. J. Salasevičiai, Motusevičius. Iš Chicago buvo dar atvykusios: p. Biežienė, p. Lapinskiene, p. Linkuvienė ir kt.

Posėdžių metu buvo apspartyti bėgantieji reikalai ir suplanuotas Tautinės Sąjungos ateities darbas. Nusistatyta, kad ateinančiais metais lietuvių turi plačiai paminėti 50 metų sukaktį nuo spaudos laisvės atgavimo Lietuvoje (1904 gegužės 7 d.).

Kad minėjimas būtų ne vien lietuvių reikalas, reikia ir tos suaktyvinti minėjimą plačiausiai įtraukti ir Amerikos spaudos bei politikos žmones. Aptarti ir būdai kaip tą galima geriausiai padaryti.

2. Dar prieš Kongresą pasirūpinti, kad jo metu Kersteno Komisija turėtų savo posėdžius Chicagoje.

Tas pastangas pateikti į spaudą su žiniomis apie Kersteno Komisijos darbą faktiškai reikia jau dabar pradėti. Mes, lietuvių, jau gerai iš savo spaudos žinome, kad tas darbas pradėtas. Čia jau renkama medžiaga, pradėtas preliminarinis liudininčių apklausinėjimas, pats kongr. Kerstenas lankėsi Europoje, matėsi tenai su daugeliu mūsų atsakingų veikėjų, lankėsi Vilke ir kitur, bet visa tai žinome daugiausia tik mes. Faktas, kad Amerikos kongresmanas, lydimas lietuvių Tarybos atstovų, lankosi net Europoje Lietuvos reikalais, yra žymus. Jo išgarsinimas Amerikos visuomenėje turėtų parengiamosios reikšmės tolimesnei viso to reikalo garbinimo akcijai. Tačiau tuo tarpu kaip tik to pasigendame. Amerikos spauda to fakto nepastebėjo. Gal nebūvo nei jos dėmesys į tai atkreiptas, gal rūpinamės vis vien tik... savęs painformavimu. To yra tikrai permaža.

Kas praėjo, tai jau praėjo. Bet reikia pasirūpinti, kad bent būsimą Lietuvių Visuotinio Kongreso proga nebūtų praleista. Pačiu Lietuvių Kongresu Amerikos spauda negalėtų būti ypatingai sudominta. Tačiau, jei tuo pačiu metu atvyktų Kersteno Komisija į Chicago, ten paskirtų savo posėdžius, atlikinėtų liudininčių apklausinėjimą, ir prie to būtų prijungtas faktas, kad čia kartu vyksta tūkstantinis lietuvių kongresas — tada galima tikėtis, kad ne tik Chicago, bet ir kitų miestų didieji laikraščiai ir tą žinią atkreiptų dėmesio ir gal neapsiribotų vien tik trumpute, vargiai tepastebima ir dar vargiai atmintyje pasilikančia žinute.

(Perkelta į 4-tą pusl.)

VILTIES NAMAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą neužmiršti Vilties namų būtinų reikalų, savo aukas atsiuntė šie skaitytojai:

Strazdas Jonas, Brooklyn	\$2.00
Pažera Stasya, Detroit	1.00
Budreika P., Toronto	5.00
Gyls Ignas, Anglija	2.00
Jurevičius Juozas, Chicago	2.00
Preibys Justinas, Detroit	2.00
Liormanas Raimundas, Philadelphia	5.00
Saladžius Vytautas, Rochester	2.00
Salasevičius J., Cleveland	10.00
Matulevičius Vytautas, Toronto, Canada	10.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

Ta pačia proga dar kartą norime priminti, kad ir kiti mūsų skaitytojai, kurie nėra gražinę išsiuntinėtų lapelių, juos galimai greičiau gražinti ir mums patalinti būtų atlinknuose darbuose. Visiems aukotojams skirtos dovanos jau greit bus paskirstytos, todėl mes raginame ir tų dovanų paskirstyme dalyvauti.

Naujas atominės energijos komisijos generalinis tvarkytojas maj. gen. K. D. Nichols, clevelandietis, 46 metų amžiaus. Paskutiniu metu jis buvo vadovaujantis raketų direktorius ir armijos išradimų bei tobulinimų pirmininkas.

VISAM PASAULY

- Viceprezidentas R. Nixon išvyko į 37,000 mylių kelionę ir aplankys 16 valstybių.
- Anglijos Darbo partijos vadovybėje, iš 29 centro komiteto narių, 6 yra Bevano šalininkai, kurie, paprastai, laikomi komunistų įrankiais.
- Berlyno burmistrui Dr. Ernest Reuter mirus, jo pargas eina Walter Schreiber. Dr. Ernest Reuter, pats anksčiau buvęs komunistas, Berlyne sumaniai kovojo prieš komunistines užmačias.
- Addlai Stevenson aplankė prezidentą Eisenhower ir jam padarė pranešimą apie savo kelionės patirtį. Jis siūlęs su sovietais pasirašyti nepuolimo paktą.
- Iš Anglijos eina spaudimas, kad artimiausiu laiku susitiktų Eisenhower, Churchill ir Laniel. Tokiam susitikime anglai sieksią susitikti visiems ir su Malenkovu.
- Komunistinė spauda skelbia, kad iš primato pareigų nušalintas Lenkijos kardinolas Wiszinskius prašant pačiam Lenkijos vyskupui. Jo vieton ateis Lodzės vyskupas Klopacz, bendradarbiaujęs su komunistais, teisingiau pasakius, esąs jų įrankis.
- Irano vyriausybė pranešė tautai, kad Mossadegh užsišpyrimas dėl naftos pramonės nacionalizacijos ir tai nacionalizacijai nepasiruošimas pridurs milijoninius nuostolius. Reikia virš 40 milijonų dolerių, kad tik paleidus į darbą Abadeno valykla.
- Tyrinėtojas prof. A. Piccardi Viduržemio jūroje nusileido 10,000 pėdų po vandeniu ir 2 valandas toje gilumoje darė tyrinėjimus. Tai naujas gilumo rekordas.
- Korėjoje dėl belaisvių tvarkymo atsirado daug nesklaidumų, kurie kyla iš Indijos apsaugos dalinių šališkumo komunistų naudai.
- Rusija vėl paleido apie 3000 vokiečių karo belaisvių. Jų tarpe yra ir 11 buvusių generolų.

Valstybės sekretorius J. F. Dulles ir Korėjos užsienio reikalų ministeris Y. T. Pyun pasirašo gynybos paktą. JAV panašias sutartis turi su Australija, Naująja Zelandija ir Filipiniais.

Vakarai ir Švedija

SVEDIJA TOPČIOJA PRIEŠ KOMUNISTUS, BET JAI PADEDA IR AMERIKA. — PO SVEDIJA VĖL ŽUJA KOMUNISTŲ AGENTAI. — KOMUNISTAS RADIO VADOVYBEN. — PRANCŪZIJOJ IR ITALIJOS NETVARKA KENKIA UŽSIENIO POLITIKAI. — SUOMIJOS KEBLI PADĖTIS. — UNDEN PATAIKAUJA MASKVAI. — SVEDIJA LAIMETŲ PRISIDĖJUSI PRIE ATLANTO SĄJUNGOS.

TADAS BRASTA

Ne visados žmogus supranti, rodos, šiaip aiškiai Jungtinių Amerikos Valstybių ir jos santarvininkių užsienio politiką. Jei Roosevelto laikais, amerikiečių balsais ir jų paraginimų bendraminčiams drauge balsuoti, buvo Jungtinių Tautų organų vadovus Europoje išrinkti žymūs švedijos prokomunistai, profesorius Gunnar Myrdal ir jo žmona Alva, buvo dar galima supti. Bet štai tas pat kartojasi ir šiandien, prezidentui Eisenhoweriui ir respublikonams Vakarams vadovaujant. Lyg kitų tinkamų žmonių atsakingoms pareigoms JT organuose švedijai visai nebūtų.

Kur daugiau palinkęs JT naujas generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld, taip pat amerikiečių balsais ir jų rekomendacijomis, neskaitant jau kremliškųjų, pavasarį išrinktas, turėtų Washingtono ir kitur greitai atsiverti akys. Juk jis tuojuo pat po išrinkimo pasikvietė savo dešiniąją ranką ir pavaduotoju asmenišką draugą, bolševiką Černyševą, neseniai buvusį Sovietų pasiuntiniu Stockholme. Prieš dvejus mėnesius paskelbtą JT veiklos apžvalgą nesulaukė Hammarskjöld nuo kai kurių aiškių priekaištų Vakarams, bet apie Sovietų Sąjungą, gyvenamą pasaulinių blogybių kaltininkę, nei vieno žodžio.

Ir štai visai neseniai, Amerikos JT draugijos Hammarskjöldui suruošty vašių proga, JAV prezidentas siunčia jam sveikinimų, pasidžiaugia jo veiklos ligšioliniais rezultatais ir reiškia įsitikinimo, kad jie ateityje ne mažai žada. Gal tai ne kas kita, kaip mandagumas ir komplimentai, kuriuose slepias pagelavimas ir viltis, kad ir naujas JT generalinis sekretorius susipras. Kaip anksčiau susiprato Trygve Lie. Bet šiais kietais laikais tokių plonumų neverta ne tik valstybės vyrai, o ir šiaip minkštesnės sudėties diplomatai.

Ne, niekam matyt neatsivėrė akys. Vakarai sutiko, kad Korėjos karo paliaubų priežūros neutralion komisijon be Lenkijos ir Cekoslovakijos būtų įsileista ir švedija. Rezultatas: komisija savo pirmininku, greičiausiai Maskvos įkvėpimu, išrinko švedą, Oesten Undeno rytiškos orientacijos žmogų, Gillis Grafstroem. Bolševikai gavę čia progos parodyti dėkingumą Grafstroemui. Būdamas švedijos užsienio departamentu politinio skryiaus vadovu, jis suvaidino kaikokį vaidmenį 167 baltiečių atidavime Sovietams. Kad švedijos socialdemokratų ir ūkininkų sąjungos valdžia naudojasi šiuo metu ypatingu Maskvos palankumu, turėtų regis suprasti ir rooseveltinis galvoti neatsisakęs amerikietis. — Jei jis tai dar anksčiau nesuprato iš daugybės švedų balsavimų per JT susirinkimus drauge su Kremliaus bloku. — Bet turėjo suprasti po to, kai neseniai Vyšinskis pareikalavo, kad į derybas dėl Korėjos taikos būtų įtraukta ir švedija. Švedijos valdžiai tai pasirodė jau per daug aiškiu, jį galutinai Vakarų akyse kompromituojančiu gestu, — ji buvo priversta atsakyti. Bet kad tuo atsisakymu nepadarius Maskvai skausmo, ji pasiskubino visu rimtumu per savo delegatą JT siūlyti, kad prie taikos kūrimo darbo Korėjoj būtų prisileista ne tik Sovietų Sąjunga, bolševikinė Kinija, bet ir Nehru aiškiais sunkeliais sukalojanti Indija.

Kaip visa tai galėjo atsitikti, tik po metų bolševikinio smurto prieš švediją, dviejų neginkluotų iškutuvų su žmonių aukomis nušovimo tarptautiniuose Baltijos vandenyse? Metinė tų įvykių suaktybė, pernai visą kraštą sukrėtusi, buvo spaudoj paminėta tik santūriai. Valdžios žmonės jų ir visai neprisiminė. Prieš pusantų metų atskleis-

tas, Sovietų pasiuntinybės Stockholme tiesioginiai diriguojamas, Černyševu savu metu organizuotas ir plačiai išplėstas švedijos karinės apsaugos špionazas, su šešiais nuteistais švedų komunistų partijos nariais, dviem jų iki gyvos galvos ir vienu iš partijos vadilų, taip pat jau apmirstas. Švedai vėl kaip seniau priiminėja bolševikus profesinius sportininkus į savo neprofesines rungtines ir kantriai, kaip vašingiems šeiminkams tinka, neša jų smūgius. Įsileidžia bolševikus paskaitininkus ir artistus ir leidžia jiems laisvai žuifti po kraštą, vartyti propagandą ir rinkti Maskvai reikalingas žinias. Apie krašto ekonominių pajėgumą, pramonės ir vandens jėgos mazgus, gyvenamųjų nuotakis ir "Amerikos įtaką". Per radiją vėl, net sekmdieniais, varomos rusų kalbos pamokos, kurių niekas neklausio ir kurios dėl to fakto buvo prieš ketverius metus išmestos iš programos. Dažniau nei kurių Vakarų kraštų duoda ma per radiją rusiškos ir specifiniai bolševikinės muzikos.

Ir kur ne! Radio valdybon šį pavasarį, valdžios paskyrimu, pasodintas viso krašto nekenciam (Perkelta į 5-tą pusl.)

VYTAUTO LAISKAI ORDINUI

Goettingene yra prieinamas viešai naudotis Karaliaučiaus archyvas. Jame šia vasarą prof. Z. Ivinskis rinko medžiagą iš Lietuvos protentantizmo bei kultūros istorijos 16-17 a. Iki 1800 m. yra čia išvešta visa Karaliaučiaus archyvo medžiaga. Nėra tik Brektno, Rėzos ir Donelaičio rankraščių. Jie yra atsidūrę Vilniuje.

Karaliaučiaus archyve (Goettingene) yra ne tik visi Vytauto rašytieji ordinai laiskai (gausus ordino archyvas), bet taip pat šimtai šimtų lietuvių magnatų bei bajorų. Radvilai, Valavičiai, Sapiegos, Chodkevičiai ir kt. yra prirašę daug laisčių į Prūsus, kurie čia saugojami sveikuteliai.

Panaudodami Karaliaučiaus archyvo turtingą medžiagą, šiuo metu keli Goettingeno u-to studentai rašo disertacijas, kurios liečia ir Lietuvą. Z. Ivinskis šitame archyve, be kitos į mikrofilmus nufotografuotos medžiagos, rado porą dešimtų vysk. Giedraičio laisčių ir du kartu daugiau iš herzo kanceliarijos vysk. Giedraičiui rašytų laisčių nuorašų. Būtinai reikėtų, kad šiuo metu tuo archyvu lietuviai daugiau susidomėtų.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registrata kaip antrios klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

• Vokietijoje viešėjęs A. S. Trečiokas turėjo ilgesnį pasitarimą su Tautinio Sąjūdžio atstovu VLIKE — T. Sidiškiu.

• Agr. Krapovickas, profesorius Cordobos u-te, Argentinoje, tapo tarptautinio garso botanikos-genetikos mokslininku. JAV ambasados biuletenis paskelbė, kad jam pirmoje vietoje tarp kitų šėsių argentiniečių mokslininkų buvo paskirta JAV Gugenheimo fondo New Yorke stipendija pagilinti mokslinės žinių. Prof. A. Krapovickas vyksta metams laiko dirbti į Kalifornijos u-tą.

• A. Liutkus, gyvenęs Prancūzijoje, atvyko į Vokietiją dirbti Vokietijos Tarybos Užsienių Reikalų Tarnyboje. A. Liutkus anksčiau yra dirbęs Užsienių Reikalų Ministerijos tarnyboje.

• Kalbininkas Petras Būtenas rugsėjo 30 d. atvyko į Bostoną ir pradėjo dirbti Lietuvių Enciklopedijos redakcijoje. L. E. pirmojo tomo kalbą taisė lituanistas Vladas Kulbokas, drauge dirbdamas ir T.T. Jėzuitų Kolegijos bibliotekoj Bostone. Petrus Būtenas bus nuolatinis Enciklopedijos praktinės lietuvių kalbos taisytojas, rūpintis kalbos reikalais. L. E. kalbos skyriui redaguoti yra pakviesti mūsų kalbininkai Dr. P. Jonikas, Dr. A. Salys ir Dr. Pr. Skardžius.

• "Sviesos" meno sekcija ruošia New Yorke iškilmingą aktyviteratūros ir muzikos vakarą prof. Adomo Galdiko 60 metų sukakčiai atžymėti. Šis vakaras pavadintas "Adomo Galdikos ir Lietuvos peizažas lyrikoj ir mu-

zikoj" įvyks lapkričio 1 d. Programą išpildys eilė žymių lietuvių poetų, menininkų ir muzikų.

• PLB Vokietijos Krašto Valdyba, susitarusi su latvių ir estų centro komitetais, daro žygį, kad Vokietijoje mokyklose, kurias lanko pabaltiečių vaikai, būtų leista jiems dėstyti atskiras savo gimtos kalbos, geografijos ir istorijos pamokas ir, kad už šias pamokas būtų vokietiečių valdžios atlyginama.

• Gautosiomis žiniomis Sibire mirė jėzuitas tėvas Benediktas Andriuska, buv. Kauno kunigų seminarijos profesorius, tėvų jėzuitų Lietuvos provincijos provincijolas. Tuo būdu Kaune nebėra jau nė vieno jėzuito.

• Vokietijų kultūrininkai rengiasi išleisti visų Europos tautų grožinę literatūrą. Tuo reikalu Krašto Valdybai buvo prisiūti ir jų jau pasirinkti eilėraščiai, su prašymu juos išversti vokietiečių kalbon. Iš jų pasirinkti autorių buvo Maironis, Brazdionis ir Aistis. Vertimai buvo padaryti ir pasiūsti nurodytu adresu.

• Chicago lietuviai, versdamiesi į įvairius verslus, susidėję nupirko vieną nebeveikusį mėsos fabriką ir ruošiasi pradėti gaminti lietuviškus mėsos gaminius.

PADEKA

Dėkoju gydytojui Irenai Jecvicienei, Columbus, Ohio, už padarytą man gerklės ir nosies operaciją bei rūpestingą slaugymą ligos metu.
Mykolas Smelstoriū, Cleveland

Tautinės Sąjungos skyriuose

Chicago pradėjo veiklos sezoną

Po vasarinio sezono pertraukos Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius savo pirmą rudeninį susirinkimą turėjo šeštadienį, rugsėjo 26 d. Chicago Lietuvių Auditorijoje. Dalyvavo gausus narių būrys. Skyriaus pirmininkui Petriui Linkui vadovaujant, susirinkimas ejo sklandžiai. Sąjungos pirmininkas adv. Antanas Lapinskas plačiai vadovaujant, susirinkimas ejo sklandžiai. Sąjungos pirmininkas adv. Antanas Lapinskas plačiai vadovaujant, susirinkimas ejo sklandžiai. Sąjungos pirmininkas adv. Antanas Lapinskas plačiai vadovaujant, susirinkimas ejo sklandžiai.

Dr. St. Biežis, Chicago Lietuvių Tarybos pirmininkas, papasakojo apie darbus, nuveiktus jo pirmininkavimo metais. Nurodė, kad Vasario šešioliktosios minėjimas šiemet buvo gausiausias aukomis ir dalyviais, negu bet kuriais metais praėjusioje. Birželio baisumų minėjimas, Chicago Lietuvių Tarybos suorganizuota Maria High School Auditorijoje, taipgi buvo taip sėkmingas, kaip niekada praėjusioje. Pritinka priminti, kad tame susirinkime adv. Antanas Olis, Chicago Sanitary Districto prezidentas, plačiai kalbėjo apie Kersteno rezoliuciją ir karštai ragino padėti ją praversti kongrese, siunčiant kongresmanams telegramus ir laiškus, prašant balsuoti už rezoliuciją. Be to Dr. Biežis pranešimu už tą progą surinktas aukas aukotojų vardais tą patį dieną Chicago Lietuvių Taryba pasiuntė virš 800 telegramų kongresmanams, prašant balsuoti už Kersteno rezoliuciją. Toliau minėjus savo, kalboj Dr. Biežis susirinkusiems aiškino apie Chicago lietuvių metinę konferenciją, įvykstančią sekmadienį, spalio 11 d. Visus ragino toje konferencijoje dalyvauti.

Dr. Biežio raportą sekė adv. Olis kalba, kaip Kersteno rezoliucija geriausia gali padėti Lietuvos reikalams. Aiš-

Po susirinkimo Brūnijos Budginas rodė paveikslus, vaizduojančius senovės indėnų (majų) kultūros liekanas. Mat, B. Budginas praėjusią vasarą keliavo po Meksiką ir didesnes idomybes nufotografavo.

Pagalau sekė valšės ir bičiuliški pasikalbėjimai.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Residencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Šeštadienį nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saulkite — YA. 7-7381
Prima: vakaras 6 iki 9, šeštadienį 10 ryto iki 4, trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10 ryto — 1 p. p. trečiadienį, 12-4 p. p. šeštadienį.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec.: KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį 5-8 v. v.
šeštadienį 10 v. r. — 1 v. p. p.

Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antradienį ir ketvirtadienį 7-8:30 v. v.
šeštadienį 3-5 v. p. p.
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WALbrook 5-3765

kino, kad rezoliucija savo tikslo geriausia atsieks tada, jei Amerikos visuomenė ir vyriausybė bus įtikinta, kad Kersteno rezoliucija yra ne vien mažos tautos reikalas, o kartu ir Amerikos reikalas su ja rišasi. Todėl, sakė adv. Olis, į Kersteno komitetą reikia ko daugiausia įtraukti žymiausių amerikiečių. Su tokiu komitetu skaitysi ir spauda, ir radijo stotys, ir televizijų stotys, ir vyriausybinių, ir mokslininkų, ir dvasininkų. Adv. Olis dar priminė, kad Amerikos lietuvių sąskrydis Washingtone prieš pat rezoliucijos svarstymą kongrese, prisidėjo prie palankios nuomonės sudarymo apie lietuvius, apie jų reikalus ir apie Kersteno rezoliuciją. Sąskrydžio metu sostinės gyventojų, ypač švietusiuosius, susidomėjimas lietuvių buvimo toje, kokio sostinėje nėra buvę.

Po adv. Olis kalbos lietuvių skautų vardu buvo jam įteikta dovanėlė — medžio drožinys, vaizduojantis lietuvišką kaimą. Adv. Olis parėšė labai vertingą tą dovanėlę ir sakė ją padėsiams ant savo rašomojo stalo ofise, kur atsilankantieji amerikiečiai ją matys, o jis turės progos apie ją paaiškinti ir priminti apie Lietuvą.

Susirinkimas išrinko atstovus į Chicago Lietuvių Tarybą 1953-54 metams. Išrinkti: Edvinas Balceris, Teodoras Blinstrubas, Vincas Duoba, Petras Jurkštas, Jonė Linkuvienė, Aleksandras Siliūnas ir Mėčys Šimkus. Be to, išrinkti atstovai į metinę konferenciją, įvykstančią spalio 11 d. Į atstovus pateko še: Stasys Radzevičius, Petras Linkus ir Alfonsas Rimas.

Po susirinkimo Brūnijos Budginas rodė paveikslus, vaizduojančius senovės indėnų (majų) kultūros liekanas. Mat, B. Budginas praėjusią vasarą keliavo po Meksiką ir didesnes idomybes nufotografavo.

Pagalau sekė valšės ir bičiuliški pasikalbėjimai.

LIETUVAIKŲ SESERŲ INSTITUTAS SKELBIA PIRMAJĄ SCENOS VEIKALŲ KONKURSA

Tikslas: Lietuviškų (ypatinkai vaikams) scenos veikalo trūkumui užpildyti, sukurti veikalo, kurie būtų tinkami pradžios mokyklų vaikams, maždaug nuo 6 iki 14 metų amžiaus.

Premijos: Pirmą \$125.00; antrą — \$75.00; trečią — \$50.00.

Temos: Temos parenkamos pačių autorių, religiniais bei lietuviškais — tautiniais motyvais, pvz. tautinių švenčių tema; iš šventųjų gyvenimo — pvz. šv. Kazimiero iš lietuvių tautos didvyrių bei žymiųjų asmenų gyvenimo; iš tautosakos; iš lietuvių gyvenimo Amerikoje, Lietuvoje, tremtyje, ir pan.

Taisyklės: Veikalas turi būti originalus. Negali būti vertimas. Veikalui suvaidinti turėtų trukti maždaug viena valanda laiko. Veikalas turi būti lengvai priimtinas, be didelių išlaidų, vaidinimui mokyklų salose ir pan. Veikalas turi būti parašytas mašinėle, (double space), vartojant tik vieną popieriaus lapo pusę.

Konkurse dalyvaujanti autoriai gali prisiųsti daugiau negu vieną kūrinį, tačiau tik vienas jo veikalas tegali būti premijuojamas.

Teisėj komisijos nariai neturi teisės konkurse dalyvauti. Premijuoti veikalai pasiliks L.S.I. nuosavybe.

Bealiskumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapvardžiu, o atskirame voke pažymėti savo tikrąjį pavardę, adresą ir veikalą antraštę su slapvardžiu.

Laikas: Konkursas prasideda spalio 15 d., 1953 m. Konkursas baigiasi sausio 15 d., 1954 m. Konkursą laimėtojai bus paskelbti vasario 16 d., 1954 m.

Teisėjų Komisija: Dr. Jonas Adomavičius (Chicago, Ill.); Magdalena Avietnaitė (New York); Kun. Dr. V. Bagdanavičius MIC (Chicago, Ill.); Edvardas Kubaitis (Willow Springs, Ill.); Sesuo M. Felicija (Putnam, Mass.); Stepas Zbarskas (New York).

Kūrinys siųsti: LSI Play Contest, c/o J. J. Bachunas, Tabor Farm, Sodus, Michigan.

Reporteris

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius) Step. Zbarskas 2.25	Namai ant smėlio J. Gilauda 2.00
Aukštųjų šimonių Likimas Ieva Simonaitytė 3.50	Nemunas St. Kolupaila 2.50
Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00	Neramu buvo Laisvės Alėjoj B. Daubaras 1.50
Anglų kalbos gramatika V. Kamantauskas 1.00	Our Country Lithuania V. Augustinas 5.00
Anderseno pasakos I ir II dalis po 2.00	Ora pro nobis J. Gilauda 4.00
Arkiųvysk. J. Matulevičiaus užrašai 2.50	Pirmoji naktis L. Pirandello 1.50
Aukso kirvis Juozas Svaistas 2.50	Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Barabas Paer Lagerkvist 2.25	Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20
Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00	Pasaulio Lietuvių Žinytas Anicetas Simutis 5.00
Balutis J. J. Bažilino leidinys 1.50	Princas ir elgeta Mark Twain 1.20
Baltaragio malūnas K. Boruta 2.50	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Broliai Domelkos L. Dovydenas 2.50	Pragaro pašvaislės V. Alantas 3.40
Burlavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00	Partizanai už gelež. uždangos Daimantas 2.50
Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50	Per Klausų ūlytėlę Liudas Dovydenas 2.20
Džiaukis gyvenimu O. Swett Marden 0.70	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.00
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zbarskas 0.80	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20
Daili saulytė Francis Mauriac 0.50	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.00
Gyvačių lizdas Francis Mauriac 2.60	Petras širvokas Juozas Svaistas 2.70
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00	Pabuclavimas J. Grušas 1.50
Gimdytoja Francis Mauriac 1.75	Raudonasis siaubas Salik Vogulov 1.25
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	Raudonasis Tvanas Ignas Seinius 1.00
Gintariniai vartai N. Mazalaitis 2.00	Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50
Gimtojo žodžio haruose P. Jonikas 1.50	Ramybė man J. Kėkštas 0.80
Gyvylių ūkis George Orwell 1.00	Raguos malūnininkas V. Tamulaitis 0.25
Hafo pasakos I d. 1.75	Sudie, pone Cipse James Hilton 0.75
Kazimieras Sapieha B. Sruoga 2.50	Silakai ir vilkai Runeč Danderlinis 1.00
Karoliai Guy de Maupassant 2.50	Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00 papr. virš. 2.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80	Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00
Kuprelis Ignas Seinius 2.00	San Michael knyga I Azel Munthe 2.50
Kalorijo, ir doleriai Vilius Bražvilis 2.00	San Michael knyga II Azel Munthe 2.50
Kryžkelės A. Vienuolis 3.50	Šventieji akmenys Faustas Kirša 2.00
Konrodas Valenrodas Adomas Mickėvičius 1.50	Šventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00
Kellai ir kryžkelės Putinas 2.50	Šventoji Inga A. Skima 2.50
Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV I ir II dalis po 3.00 III ir IV dalis po 3.50	Šapnų pėdomis V. Kazokas 1.00
Kudirkos raštai 5.00	Tarp žalsvų palapinių P. Kesiūnas 3.00
Kregždutė A. Rinkūnas 1.50	Tėvų pasakos A. Giedrius 1.90
Krėvė Mickevičius 2.00	Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00
Kelias į pasisekimą Grabau - Grabauskas 2.00	Tautosakos Lobynas J. Balys 3.00
Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00	Tomas Nipernadis August Galit 2.50
Lyrika K. Binkis 2.00	Trylika nelaimių R. Spalis 1.25
Loreta Stasius Būdas 1.80	Tarp pelių ir vyrių John Steinback 1.25
Lietuva A. Bendorius 2.75	Tėvelių pasakos A. Giedrius 0.20
Laiškai žmonėms G. Papini 2.00	Ugnies pardavėjas Balys Rukla 1.00
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00	Vilnius tarp audrų J. Cicėnas 5.00
Lietuvių Tautos Kelias M. Biržiška 3.00	Vėlykų pasakos N. Butkienė 1.00
Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50	Vidurnakčio vargonai Česlovas Grincevičius 1.50
Lietuviškos pasakos J. Balys 2.50	Vincas Krėvė Mickevičius 2.00
Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiulaitis 6.00	Vaių knygelė M. Valančius 1.80
Lekucio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50	Vieneri metai ir viena savaitė B. Gaidžiūnas 1.50
Lietuvių archyvas Bolševizmo metai 3.00	Varpai skamba Stasius Būdas 2.50
Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70	Vikt. Simaitis 0.75
Lietuva tironų Panėnuose B. T. Dirmėlis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Svyrius) 1.50	Tauptioji Virėja 2.00
Mažasis Lietuviškasis Angliškasis Žodynas Vilius Pėteraitis 2.00	Užuovėja M. Katiliškis 3.50
Metūgės B. Pakelevičiūtė 1.00	Zmonijos likimas V. Bagdonavičius 3.50
Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitis 2.50	Zemaičių žemė A. Vilainis 1.50
Mėskiukas Rudnosiuokas Vyta Nemunėlis 2.00	Zemaičių krikštai P. Abelkis 3.50
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite DIRVA, 1272 East 71 St.	Zvaigždėtos naktys Augustaitis-Vaidiūnėnė 1.00

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrengimai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

Įmonė atidaryta; pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak.
kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak.,
sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. vak.

Furniture Center, Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. Victory 2-4226

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratoro ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Anžanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kešgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršellūnas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Zukauskas Kazys
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M. G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Australia
P. Ambrasa
29 Elsmere St.
Kensington
Sydney

Brazilijoje
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
São Paulo

Colombia
K. Klatauskas,
Apartado nae 2336
Medellin

Vencueloje
c/o Cristalerias Nacionales,
Apartado 4532
Maracay
Venezuela, S. A.

Lietuviai Danijoje

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Prieš vykdam į Olandiją, su medžiojome kelių tenkščių lietuvių pavardes ir adresus. Savaiše apie Olandijos lietuvių platesnė lietuvių bendruomenė beveik visiškai nieko nežino. Olandija yra nuosaliau nuo didesniųjų lietuvių sambūrių, jos niekas nelanko. Esame užtikę viengitą žinutę apie Olandijos lietuvių Belgijojeėjusiam lietuviškame leidinyje "Gimtoji salis", šį tą apie juos užkome "Britanijos Lietuvyje", tai ir viskas.

Pirmą tautietį sutikome Amsterdamo. Tai buvo Antanas Galkus, dar jaunas vyras, kilęs iš šiaulių, kur yra moksis amatų mokykloje (elektromontieris). Jeigu Olandijos lietuvių turi šokių tokių organizacijų užkomazgą, jeigu vienoje vietoje yra bent tautietis tenkščių lietuvių adresai, tai pirmoje vietoje už tai tenka dėkoti šiam tautietui. Neturėdamas nei organizacinio patyrimo (iš Lietuvos buvo vokiečių prievarta išvežtas, kai nebuvo sukakęs nė 18 metų amžiaus), nei medžiaginių išteklių, kurių neišvengiamai pareikalauja kiekviena visuomeninė veikla, Galkus vis dėlto pasiekė, kad Olandijoje gyvenantieji lietuviai yra suregistruoti ir sudarė Lietuvos Bendruomenės bran-duolį.

Lietuviai Olandijoje nėra daug, jų skaičius nesiekia nė 50. Iš jų vyrų tėra bene 10, likusios yra moterys, kone visos išteikėjusios už olandų, kurie savo metu buvo apsigyvenę Lietuvoje, ar tai laisva valia, ar tai vokiečių okupantų atsiųsti darbus. Išsimėję po visą Olandiją mažais būreliais, o kartais gyvendami pavieniai, lietuviai negali sudaryti pastovaus organizacinio vieneto, kas nepaprastai apunkina visuomeninę veiklą.

Gausiausias lietuvių (ir taiti vyrų) būrys yra susispietęs Limburgo provincijoje, ties Belgijos siena, anglies kasyklų srityje. Čia lengviau surasti darbo, pats darbas geriau apmokamas. Hoensbroek gyvena J. Klaivinis, vietinių lietuvių senėnais, kurio dėl atstumo neteko aplankyti, bet bent parašėme jam iš Olandijos laiška. Šiaip gi mūsų tautietis, nors ir sukurisius mišrias šeimas, atspėjama nuo namų ruošos laiku atvyksta, kiek išgalėdamos, į lietuviškus susirinkimus bei pobūvius. Pasidalinama gaunama spauda. Astelone prieigalaujoje priglobti 5 lietuvių seneliai. Vienas jų neseniai mirė, susilaukęs net 103 metų amžiaus. Olandijoje gyvena neseniai mirusiojo rašytojo Jurgio Savickio našlė (gimusi olandė). Olandų moterų organizacijos pereiną vasarą buvo pavietusius poilsio į Olandiją iš Vokietijos 20 pabėgusių moterų, jų tarpe buvo dvi mūsų tautietės. Viena jų, deja, susirgo ir dabar gydoma Utrechto ligoninėje. P. Galkus mums perleido pabėgusių menininkų parodos katalogą. Paroda buvo surengta Amsterdamo, 1949 m. vasario mėnesį, ir joje buvo išstatę savo darbus šie mūsų dailininkai: Paulius Augius, Adomas Galdikas, Vytautas Jonynas, Viktoras Petravičius, Vaclovas Ratas ir Adolfas Valska. Paroda su teikė progą olandų visuomenei supažindinti su lietuvių menu.

Šiaip gi dėl labiau pažėgesnių žmonių stokos dar nedaug kas padaryta lietuvių vardu ir Lietuvos bylai išpopuliarinti Olandijoje. Dirva būti neabejotinai palanki, nes olandai atjaunia mūsų tautos nelaimės. Tą patį galėjome konstatuoti ir kitose mažose valstybėse (Liuksemburge, Saaro krašte ir t.t.), kur apie mus kaip ir nieko nežinoma. Betgi netektų užmiršti, kad mažos valstybės tarptautinėse or-

ganizacijose turi balso teisę, o kartais jės daugiau supranta kitų mažųjų vargus nekaip didžiosios šio pasaulio galybės.

Olandijos lietuviai glaudesnius saitus palaiko su kaimyninės Belgijos tautiečiais, kurie yra ir skaičiumi gausesni, ir tvirtiau susiorganizavę. P. Galkus, kuris mums daugiausia suteikė žinių apie Olandijos lietuvių ir kurio dėka to krašto lietuviai turi tarpusavio saitus, rengiasi, deja, išvykti į Amerikos Jungtines Valstybes. Tai bus didelis nuostolis Olandijos lietuviams.

Olandijoje gyvena keli olandai, trumpesni ar ilgesni laiką išbuvę Lietuvoje. Tarp jų paminėtinai K. Stoffelis (su dukterim ir sūnum), kurio gėlynas buvo žinomas kiekvienam kaudniečiui.

Per mūsų viešnagę Olandijoje išgyvenome nemaža atmintyje įsimusių valandų. Bet vieną itin įsidėmėtiną popietį praleidome kartu su p. Galkum Amsterdamo pas C. W. Bielingą, olandą, kuris niekuomet nėra buvęs Lietuvoje ir vis dėlto puikiai kalba lietuviškai. P. Bielingas tarnauja Amsterdamo turizmo įstaigoje, kur jam tenka turėti reikalų su įvairių tautybių žmonėmis. Jau iš seno domėdamasis kalbomis, jis jų yra išmokęs gerą tuziną, jų tarpe kelias slavų kalbas. Lietuvių kalbos grožis jau anksciau buvo atkreipęs jo dėmesį, kol pagaliau prieš 3 metus jis pasiryžė mūsų kalbos išmokti. P. Bielingas turi neabejojamą talentą kalboms. Tas jam pagelbėjo nuglėti sunkumus ir štai šiandien jis jau visai gražiai kalba lietuviškai. Jis yra giliai pamilęs mūsų gimtąją kalbą, ją didžiai brangina ir didžiuojasi savo žiniomis. Per trumpą laiką šis mūsų lietuviškos tautos bičiulis yra įsigijęs lietuvišką knygynėlį, kelis senesnius leidinius yra suradęs, besiknisdamas pas Amsterdamo antikvarus. P. Bielingas pats save vadina "dirbtiniu lietuviu", mes gi jį vadiname "lietuvių ambasadorium". Tas prasme, kaip šią savaitę savo laiku apibūrė mūsų diplomatinės veteranas B. K. Balutis.

P. Bielingas dažnai susitiki- nėja su Galkum, kuris buvo jo mokytojas, jis mieliai dalyvauja lietuviškuose pobūviuose, jo dėka Olandijos lietuviai galėjo šiaip taip susiorganizuoti. Mat, tiktai nuo to laiko, kai Bielingas maloniai leido pasinaudoti jo turimomis techninėmis priemonėmis (rašomąja mašinėle, spaudmetu dauginimo aparatu ir t.t.), ir kai per jį buvo pasiekta olandų spauda, galima buvo išsiuntinėti po visą Olandiją išsisklaidžiusiems lietuviams pakvietimus, programas ir visa kita. Tad olandas yra žymiai prisidėjęs prie lietuvių susiorganizavimo Olandijoje!

Buvo malonu pabuvoti kelias valandas su šiuo "dirbtiniu lietuviu", pasižymintį augsta dvasine kultūra. P. Bielingas ypač domisi kalbomis ir tapyba, jis yra surinkęs nemažą paveikslų. Kai buvome pas jį svečiuose, jis rengėsi vyksti atostogų Londono, ir apsigyventi tenkščiųose lietuvių namuose, kad turėtų progą kalbėti lietuviškai. Ir iš tikrųjų, po kelių savačių gavome iš jo atvirutę iš Londono, kurioje rašė, jog sustojęs lietuvių namuose, kur girdys lietuviškai — ligi apalpimo...

Ar tai nesukelia kiekviename lietuviuje pasididžiavimo jausmą, kad mūsų gimtoji kalba turi kažkokią nuostabią galią sužavėti svetimų žmonių protus ir širdis? P. Bielingas yra vienas tu simpatizingų svetimačių, kurie surado "kelį" mūsų kalbą bei tautą ir pasidarė mūsų nuosirdus bičiulis.

Beje, Olandijoje gyvena ir kitas mūsų senas ir išbandytas bičiulis, būtent, prof. Reinder van der Meulen, būv. garsaus Utrechto universiteto profesorius. Jis dar prieš pirmąjį pasaulinį karą parašė pas prof. Leskieną Leipcige apie lietuvių dainas disertaciją, už kurią jam buvo suteiktas daktaro laipsnis. Prof. van der Meulen dėl senyvo amžiaus yra pasitraukęs iš universitetinio darbo, bet jis vis dar gyvai domisi mūsų kalba bei tauta.

Pokarinės mūsų emigracijos įvairiuose pasaulio kraštuose sukurtoose židiniuose, gal net daugiau, negu kurių kitų tautybių, tautinis gyvenimas dažnai yra suparalizuotas jį ardančio elemento, dažniausia: paskirų asmenų pragaistingos veiklos. Į liūdniausia yra tai, kad tų skaudulių sukelėjai yra ne kokie tamsuoliai. Tų skaudulių pilnas yra JAV lietuvių gyvenimas, kur neva lietuvių "veikėjų" yra uždarnos lietuviškos mokyklos ar net savo prakitais uždirbtais pinigais pastatytose bažnyčiose jų statytojai iškoneveikiami. Į pilna ir P. Amerikoj, ypač Brazilijoje, Venecueloj ir kt. Tačiau bene didžiausia ir nuodingiausia lietuviško organizmo votis yra Kolumbijoj.

Dar priešėmigraciniais laikais keliems Kolumbijoj nuo senesnių laikų gyvenantiems lietuviškos kilmės kunigams kilo, gal ir gerų norų pagrindu mintis, suorganizuoti lietuviškas tremtiniams padėti komitetas. Tas komitetas buvo pavadintas "Comite Catolico Pro Refugiados Lituanos" ir jo vardu, panaudojant didžiausią propagandą, pradėta teikti lėšos. Šio propagandos akcijoj buvo išlinksnuojami visi mūsų vargai ir kančios ir nepagalėta pagraudenimų, kurie nevisada atitiko tikrąybę.

Per ketletą metų tas komitetas, padėti vargstantiems lietuviams ir paremti Kolumbijoj atvykstantiems įsikūrimo tikslu, iš gerasirdžių kolumbiečių surinko kelias desimtis tūkstančių dolerių. Pagal šeimyninį to komiteto sutarimą, šios suteiktos sumos buvo pavestos Medellinė gyvenancio kun. M. Tamošiuo dispozicijai ir jį panaudojimas jo asmeninei nuožūrai.

Po metų kitų šio komiteto, o ypač kun. M. Tamošiuo tikrovei neatitinkančiais pažadais susisimasne tautiečiai pradėjo atplaukti į Kolumbiją. Tačiau čia atvykę toli gražu nerado to, ko tikėjosi ir emė jausti pateisinamą kartėlį, kad jais niekas nesirūpina ir nepadedą. Buvo įsteigtas tautinė bendruomenė, kurios valdyba ištyrusi būklę ir jausdamas bendruomeninį atsakingumą, jau 1950 m. sausio 6 d. pasiūpčia kun. M. Tamošiuo nu oficialų užprotokuluotą raštą, kuriame sako: "Atsižvelgiant į Tamošio 1949. XI. 15 d. pranešimą, Valdyba randa, jog esama būklei esant betkoks tautinis veikimas yra negalimas, jį atsisistatydina".

Tolimesnių PLB Valdybių likimas irgi yra panašus, nes jos dar buvo nepradarusios tautinio atsakingumo jausmo ir dėl to turėjo pasitraukti.

Pagrindinis tų valdybių pasitraukimo motyvas buvo tas, kad jos pradėjo iš kun. M. Tamošiuo reikalauti bent kiek paistyti lietuviškų reikalų, padėti lietuviams ir duoti bent apytikrą atskaitomybę iš tų lėšų, kurios buvo suteiktos čia vargstantiems lietuviams padėti.

Gal ir jausdamas šioji tokį sąžinės išmetinėjimą, 1951 m. sausio 28 d. visuotiniame bendruomenės susirinkime kun. M. Tamošiuos pranešė, kad jis, kaip įkurdinimo Komisijos atstovas, pereinaiš metais turėjo

Beje, Olandijoje gyvena ir kitas mūsų senas ir išbandytas bičiulis, būtent, prof. Reinder van der Meulen, būv. garsaus Utrechto universiteto profesorius. Jis dar prieš pirmąjį pasaulinį karą parašė pas prof. Leskieną Leipcige apie lietuvių dainas disertaciją, už kurią jam buvo suteiktas daktaro laipsnis. Prof. van der Meulen dėl senyvo amžiaus yra pasitraukęs iš universitetinio darbo, bet jis vis dar gyvai domisi mūsų kalba bei tauta.

Naujos Kolumbijos lietuvių viltys

ANT. BARČIUS

11.195 pesų (1 pesas = 0.40 USA dolerio) pajamų, o per visą laiką jo pajamos siekusios 43.015. — Pinigai, girdi, sunaudoti naujai atvykusių šelpimui, o virš 8.000. — išskolinta lietuviams.

Šis pranešimas labai nustebino lietuvių, nes, jei nors dalelė lėšų būtų buvusi paskirta lietuvių paramai, jie tatau būtų jutę. Tuojau susirinkusieji pradėjo skaičiuoti kiek kas yra gavęs paskolos ar pašalpos ir nepriskaičiuota net keli tos sumos procentai. Toks kun. M. Tamošiuo prasielkimas su teisybe ir jo nenoras nurodyti kokiems tikslams jis sunaudojo visuomenės pinigų, labai suerzino bendruomenę.

Kun. M. Tamošiuos jausdamasis tik kelių šeimų, kurias aprūpino stambiomis sumomis, palaikomas ir bijodamas viešo skandalo, kad per viešas institucijas iš jo nepareikalautų kokia jam nepalanki bendruomenės Valdyba pinigines atskaitomybės, pradėjo veikti pogrindžio metodais, tikslu suskaldyti bendruomenę, iš sau palankių asmenų išrinkti Valdybą ir tą reikalą numarinti. Ilgus metus pats gyvenęs Rusijoje, yra gerai susipažinęs su tais metodais ir dėl to kur reikėjo, pagrįsio išmėtas padėti tautietį iš darbo, kitam pagrįsio ištremti iš Kolumbijos ar net deportuoti į tėvynę (to pasekė kai kas kreipėsi net į JAV konsulatą užtarimo), kitam pakio šalis desėtkus ar šimtus pesų ir t.t.

To teroro pasekėjo absoliutė tautietčių dauguma numojo į viską ranka, užsidarė savo klate, net asmeniniai nustojo tarpusavy bendradarbiavę, nes baimė netekti duonos sau ir savo šeimai vertė kiekvieną būti apdairesniu tokiam krašte, kur katalikų kunigas visada turi teisybę, kur daugumos kitatikių bažnyčios ir kur už menkiausia nusikaltimą vienu telefono paskambinimu tautietis įkšiamas neribotam laikui į džiunglišką kalėjimą.

Tada kun. M. Tamošiuos, pagal reikalą, suaukia susirinkimui vienam ar antram tautietčiui suniekinti. Jis net driso tokį susirinkimui suaukti visos lietuvių bendruomenės gerbiama ir mylimam buv. klebonui kun. Barčaičiui išplūsti ir suniekinti ir tą vargšą taurų kunigą prieš tai ir po to versdamas viešai, net gatvė, sau, tokiam pat kunigui, tik žymiai jaunesniam, bučiuoti į ranką.

Į nepalaujamus bendruomenės reikalavimus iš kun. M. Tamošiuo pinigines atskaitomybės, jis įprastai atšauja: "Atskaitomybę duosiu tiems, kas man davė pinigų!"

Kadangi tuos vargstančiam lietuviui skirtus pinigų suaukojo kolumbiečiai (lietuvių bendruomenė gal tik turėtų teisės pareikalauti kur kun. M. Tamošiuos padėjo Tautos Fondui suauktus pinigų ir kitas lietuvių suauktų pobuvių, koncertų, parodų pajamas), tat per viešas

to krašto institucijas, vargu ar būtų šiame krašte įmanoma pareikalauti atskaitomybės iš žmogaus, piktam panaudojančio kunigiską rūbą ir tariamą lietuviškumo kaukę. Tačiau šiandien visi padorūs Kolumbijos lietuvių, kurių yra absoliutė dauguma, deda dideles viltis į naujai paskirtą Lietuvos Konsulą prie Bogotos vyriausybės dr. S. Sirutį ir tikisi, kad jis ras būdą teisingais ir teisėtais keliais pašalinti tą bendruomenės skaudulį ir atstatyti Medellinė tradicinę širdingą lietuvišką bendradarbiavimo dvasią.

Kita vertus, Kolumbijos lietuviai, kurie yra absoliučioje daugumoje geri katalikai (tik gal paskutiniu laiku jų tikybinius jausmus atšaldė pragaistinga vieno antro Dievo tarno veikla) taip pat deda viltis į katalikiškąją dvasinę herarchiją ir laukia iš jos teisingos, ne demagoginės, šio būklės analizės ir atitinkamų išvadų.

Prieš metus su viršum kaimyninėje Venecueloj besilankant J. E. vyskupui Brizgiui Kolumbijos lietuvių akys buvo nukrypūsios į tą pusę, tačiau jo apsilankymo nesulaukė, nors ir labai norėjo jam pasipaskoti ir pasiguosti. Prieš trejetą metų buvo atskridęs Draugo redaktorių kun. Prunskis, tačiau jis kažkodėl vengė kontakto su tautiečiais ir pasitenkino tik tiktai išimtiniais pokalbiais su kun. M. Tamošiuo. Lietuviška dvasinė herarchija, kuri mūsų yra laikoma virš demagoginių partinių intrigų, ras būdų surinkti teisingas ir tikslas informacijas, kurių pluoštą juk galėtų suteikti ir čia kurį laiką, gyvenę lietuviai kunigai, paskui galvotrukščiais, su turistinėmis vizomis, išskrieję į Kanadą ir niekada daugiau čia nesugrįžę.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai.
Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO PLOKŠTELIŲ ALBUMAS

Seniai lauktos Čiurlionio ansamblio plokštelės šiuo metu jau yra gaminamos ir greitai laiku pasirodys. Ansamblis į plokšteles (records) įdėtinavo 16 būdingiausių savo repertuaro dainų, išpildomų mišraus choro, mišraus choro su kankliu orkestru ir solistais, moterų choro su kankliu orkestru ir soliste J. Kristolaityte, vyrų choro ir mišraus duoeto. Plokšteles gamina "RCA Victor" firma.

Albumo kaina yra \$10.00, bet visiems užsisakiusiems iš anksto iki spalio mėn. 15 d. daroma nuolaida — su persiuntimo išlaidomis albumas, kuri puošia dail. V. Raulinaičio viršelis, ansamblio ir dirigento A. Mikulskio nuotraukos, siunčiamas tik už \$9.00.

Norintieji pasinaudoti šia nuolaida prašomi užpildyti pridedamą atkarpą ir pasiųsti šiuo adresu:

Čiurlionio Ansamblis
c/o Mr. J. Nasvytis
771 E. 91 St.
Cleveland 8, Ohio, U.S.A.

Prašome čekius ar pašto perlaidas vadininti: ČIURLIONIS ENSEMBLE. Šiomis sąlygomis albumas siunčiamas tik JAV ir Kanadoje.

Visas žmones ir organizacijas ar pavienius asmenis, kurie būtų suinteresuoti ansamblio plokštelių platinimu visuose kraštuose, dėl informacijų prašome kreiptis tuo pačiu adresu.

Prašau man atsiųsti _____ Čiurlionio ansamblio plokštelių albumą (us)
Vardas ir pavardė _____
Tikslus adresas: _____
Pridėdau \$ _____ [pašto perlaida (money order), čekiu]
Parašas _____

Svetimøj spaudoj apie mus

Įtakingas Šveicarijos sostinės laikraštis "Der Bund" paskelbė vedamąjį straipsnį apie Sovietų vyriausybės tautinę politiką. Didžioji straipsnio dalis paskirta Pabaltijo valstybėms. Autorius pažymi, kad komunistai Pabaltijy niekad nebuvo gausūs, tad jie galėjo paimti valdžią tik su raud. armijos durtuvų pagalba.

Kilus karui, vokiečiai lengvai užėmė Pabaltijo kraštus, tačiau jie neatnešė lauktosios laisvės. Grįžę bolševikai žiauriomis priemonėmis bandė užgnaužti pabaltiečių nepriklausomybės troškimą, deportuodami tūkstančius žmonių į Sibirą. Autorius prieina išvadą, kad tiek Pabaltijyje, tiek kitose Sov. Sąjungos federalinėse respublikose vykstant tam tikras nepasitenkinimo procesas prieš Maskvą, kuris prilygsta antisovietinei raidai satelitinėse valstybėse. Šveicarų populiarus iliustruotas žurn. "Sie und Er" du puslapius paskyrė Vasario 16 d. gimnazijos auklėtiniams, atostogavusiems Šveicarijoje. žurnalas taip pat gražiai atsiliepia apie visus lietuvių tremtinius.

Didžiosios užsienio telegr. agentūros ir radijai paskelbė JAV atstovų rūmų nario Kersteno pareiškimą, padarytą jų korespondentams Bonnoje. Radijų pranešimu, Kerstenas pažymėjo, kad kraštuose už geležinės uždangos vykstanti rezistencija sudaro žymiai didesnę ginklą prieš okupantus už visą eilę kitų. Nupasakojęs, kaip Sovietai pagrobė Lietuvą, Latviją ir Estiją, Kerstenas toliau pažymėjo, kad tai yra vienas iš didžiųjų nusikaltimų visos žmonijos istorijoje. Būdingi okupacijos ir visokių būdais naikinti. Tai tėra tik dalis bendro vergijos plano. Išbandytas Pabaltijy metodais Sovietai pas-

kum pasistengė savo prievartą primesti ir kitiems Europos kraštams. Savo pranešimą Kerstenas, amerikiečių radijų teigimu, baigė kreipimuosi į visą laisvąjį pasaulį daryti viską, jog rezistencijos dvasia anapus geležinės uždangos išliktų gyva.

Berlyne leidžiamas dienraštis "Der Tagesspiegel" Nr. 2429 įsidedo Marijos Riesenkamp straipsnį, pavadintą "Keliaujančios bado katastrofos". Jame daug kur minima ir pavergtoji mūsų tėvynė. Straipsny nurodoma, kad Sovietai, kalbėdami apie bet kuriam kraštui pažadėtą ūkinę pagalbą, faktiškai ją vykdo nuskriausdami kitų savo kraštų gyventojus. Jei šiuo metu Sov. Sąjunga skelbia remianti "DDR" (Vokietijos Rytų zoną) maistui, tai faktiškai jo didžioji dalis yra atgabenta iš Pabaltijo valstybių.

Kai kuriai pasibaigus vienas užsienio žurnalistas, atvykęs į Pabaltijo valstybes, nusistebėjo, kad ten prekyliangiuose matyti dar tiek daug maisto produktų, tai, kaip pažymi "Der Tagesspiegel", jam vienas rusų karininkas trumpai ir drūtai paaiškino: "Palaukit kokius metus laiko — dings jie ir iš čia". Ir taip iš tikro buvo. Po kiek laiko Vakarų pasiekė aplinkiniai kėdais vienos estės laiškas, rašytas iš tėvynės: "Mes turime misti tik juoda duona ir bulvėmis, nors dirbti tenka antvalandžius ir net kartais iki nakties. Tik Kalėdoms savo 3 ir 5 metų berniukam galėjome nusipirkti pusę svaro sviesto!"

Lietuvos "fabrikams kolchozams" reikia nepaprastai didelio kiekio statybinės medžiagos. Tačiau toji Lietuva, kuriai pačiai neužtenka statybinės medžiagos, turėjo 1951 m. siųsti standartinius namus kanalų statybai prie Volgos ir į Turkestaną. Tai buvo "lietuvių tautos dovana iš lietuviško medžio". Tuo tarpu krašte dėl šaltos žiemos sušalo net 60% galvijų, nes nebuvo statybinių medžiagų pastatyti reikiama tvartų kiekiai. Kai prieš karą karių skaičius Lietuvoj siekė 800.000, o kauliui 1½ milijono, tai pagal "bolševikinį planą", — rašo laikraštis, — 1953 m. turi būti pasiektas 500.000 kauliui ir 390.000 karių skaičius. Lygiai taip yra ir kituose Maskvos valdomuose kraštuose, pvz. Gruzijoje turi trūks plyš Leningradą ir Maskvą "apdovanoti" vaisiais ir tabaku etc. Paprastai bado katastrofos smarkiausiai ištinka tuos kraštus, kur jaučiamas stipriausias Maskvai pasipriešinimas. Maskvos plėšikiškas išnaudojimas pasireiškia trimis fazėmis: pavergtasias tautas kairiai apipilęs, jos paskum stengiamasi "padaryti bolševikiškai sąmoningos" ir galiausiai turi "užmegztį draugiškus prekybinius savitarpio santykius". Net tuo metu, kai pvz. Ukrainoje siautė baisiausias badas, Maskva dar eksportavo Ukrainos grūdus svetur, nors prieš 20 metų nuo bado ten krito 7 mil. ukrainų. Tai buvo masinė egzekucija, išskerdusi beveik 4-ją ukrainų tautos dalį.

Straipsnis baigiamas įspėjimu gerai įsidėti į galvą, ką ruošia Maskva ir pavergtajai Rytų Vokietijos zoni. Tuo tarpu, kai Vakarai dar tik ginčijasi dėl Europos apjungimo, bolševikai jau turi sudarę savo "Suvienytą Europą", į kurią įeina ir Rytinė Vokietijos zona. Kol šioji "bolševikinė Europos Unija" gyvuos, tol Maskva visur, kur tik ir kada jai patiks, siųs paviešpatuoti savo bado katastrofą, — pastebi "Der Tagesspiegel".

Elta

Gaukit žemos kainos Farm Bureau automobilio apdraudą — sutaupykit iki 20%. Vienoda ir pastovi bendrovės politika... greitas, draugiškas patarnavimas. Tai antras didžiausias auto apdraudėjas.

FARM BUREAU MUTUAL
AUTOMOBILE INSURANCE CO.
COLUMBUS, OHIO

Saukite:
PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Telephone: LO 1-7795.

Sveikata Dažniausios ligos ir gyventojų sveikatingumas

Kiekvienas kraštas daugelyje sričių yra savotiškas, skirtingas net ir nuo savo artimiausių kaimynų. O ką ir bekalbėti apie skirtumus tarp tų kraštų, kuriuos skiria ne tik didžiuliai atstumai, bet taip pat ir visai skirtingos geografinės, ekonominės sąlygos bei visai skirtingas istorinis vystymasis. Lietuvių išeivija daugumą tų skirtumų ne tik pamatė, bet ir skaudžiai ant savo pačių kailio patyrė, ne kartą nukentėdama dėl nesuorientavimo skirtingose aplinkose. Paprastai, geriausia pažinti tą sritį, kurioje ar pats dirbi, ar su kuo tenka dažniausiai susidurti.

Medicina ir žmogaus sveikatos stovis yra tie nežinomieji plotai, kurie daugumai eilinių tautiečių yra žinomi gal dar mažiau, nei tolimoji Aliaska... Gi ir šios srities žinios beveik visada įsigyjamos per kartų patyrimą — susirgus. Tačiau ir čia skirtumai nuo tėvynėje įprastų sąlygų yra nemažesni, jei dar ne didesni, kaip kitose srityse. Todėl ir skaudžiai apsiriki nėra sunku.

Eile trumpų rašinių noriu šiek tiek šią sritį nušviesti ir supažindinti eilinius skaitytojus su mažiau žinomais faktais bei bendro pobūdžio žiniomis.

DAŽNIAUSIOS LIGOS

Tiek Lietuvoje, tiek ir iš jos išejus į tremtį, mūsų — lietuvių tarpe pagrindinė susirgimo forma buvo ir tebėra pripažįstama tokia liga, kuri į ją susirgusiam jau nebeleidžia atsikelti iš lovos ar bent labai žymiai trūdo ligonio užsiėmimą. Mažesni negalavimai dažnai visai pro pirštus praleidžiami, o periodinis sveikatos patikrinimas jaučiantis dar sveiku — beveik ir nežinomas.

Šie žymūs ir sunkūs susirgimai dažniausiai būna dviejų rūšių:

1. Užkrečiami — infekciniai.
2. Nelaimingi atsitikimai bei sužeidimai.

Sužeidimų bei visokių rūšių nelaimingų atsitikimų Amerikoje, dėl krašto mechanizacijos augsto laipsnio, būna žymiai daugiau, nei kitur. Tačiau jų daugumas greitai gauna kompetentingą gydymą ir galutinėje išvadoje luošų bei paliegių skaičius, dėl ankščiau buvusių sužeidimų nebegalinti uždarbiauti, yra nedidesnis, o gal dar ir mažesnis, negu Lietuvoje. Priežastis tam labai paprasta: Lietuvoje kompetentingo specialisto greitas pagalbos suteikimas buvo įmanomas tik nedaugelyje didesnių miestų, gi čia daugumoje vietovių jie lengvai pasiekiami.

Infekciniai susirgimai, nors dar ir sudarą didžiausią susirgimų skaičių, tik retais, palyginti, atvejais yra mirtini, būtent: 1) Kai ligonis jau prieš tai buvo silpnas; 2) Kai gydytojas buvo per vėlai iškviestas; 3) Kai tas susirgimas yra tik komplikacija kito, esmėje chroniško sutrikimo; 4) Labai reti atvejai, kur laiką pradėtas gydymas ne-

DR. JARAS RAMUNIS, Chicago

pasiseka ar dėl gydytojo klaidos, ar dėl ligos sukelėjo atsparumo moderniesiems vaistams, ne kartą vadintų "stebuklingais". Mirtingumas nuo infekcinių ligų Amerikoje, palyginti, labai žemas, o ypatingai žemas yra vidutinio amžiaus žmonių tarpe.

Didžiausią laikinį nedarbingumą sukeliantieji sutrikimai — pagal pasireiškimo dažnumą — yra iš eilės:

1. Raumenų bei sąnarių negalavimai (įvairūs sąnarių uždegimai, nugaros ar sąnarių skausmai ir panašūs);
2. Kvėpavimo takų sutrikimai (infekciniai ir taip vadinami alerginiai, kaip tai šienligė, astma ir kt.);
3. Kraujo indų sutrikimai;
4. Infekcinės ligos (išskyrus kvėpavimo takų, sąnarių ir inkstų susirgimus);
5. Širdies ligos.

Nelaimingi atsitikimai yra tik 9-toje vietoje. Penkios augščiau minėtos susirgimų grupės yra priežastimi daugiau nei pusės nedarbingumo dienų Jungtinės Amerikos Valstybėse.

Gi dažniausios mirties priežastys, pagal mirimų skaičių, yra:

1. Širdies ligos;
2. Visi navikai ar augliai ("vėžys");
3. Kraujo indų sutrikimai;
4. Plaučių uždegimas ir kiti kvėpavimo takų sutrikimai;
5. Naujų giminių bei kūdikių mirtingumas bei mirimai dėl komplikacijų gimdymo metu.

Kaip iš šių davinų matyti, dažniausios mirties priežastys nėra staigūs, akutiniai susirgimai, bet chroniški, ilgai besitęsiantys negalavimai. Net ir plaučių uždegimas, kuris tebėra gana dažna tiesioginė mirties priežastis, daugumą žmonių nuvaro į kapus tik todėl, kad jis prisimeta prie silpnų, kitų sutrikimų jau nuvargintų žmonių ir tertiartum tik paskutinis lašas į perpildytą stiklinę. Panašiai ir su naujų giminių mirtingumu bei su gimdymų komplikacijomis: daugelio jų būtų galima buvę išvengti, jei į gydytoją nebūtų kreipiamasi paskutinę minutę.

BENDRAS KRASTO GYVENTOJŲ SVEIKATOS STOVIS

Amerikiečių bendras sveikatos stovis, vertinant pagal bendrą mirimų skaičių ir pagal skaičių asmenų, sulaukiančių 65 metų amžiaus ar daugiau, yra vienas iš geriausių pasaulyje. Mat, čia yra geresnės gyvenimo sąlygos, lengviau prieinama medicininė pagalba ir kt.

Čia norėčiau didesnį dėmesį atkreipti tik į du momentus, nes visų priežasčių nagrinėjimas užimtų per daug vietos.

Pirmausia — gana didelis skaičius amerikiečių dažnai periodiniai tikrina sveikatą net ir nesijausdami ligoniais. Dalis jų tai atlieka visai sąmoningai, norėdami įsitikinti, jog jie tikrai yra "O.K.", bet tokių yra ma-

žuma. Kiti — ir tai gal didžiausia dalis — turi pereiti sveikatos patikrinimą norėdami ar tai apsidrausti nuo ligos bei nelaimingų atsitikimų, ar tai įsiekti darbo. Tiesa, nei draudimo, nei įmonių gydytojai nėra labai suinteresuoti paciento sveikata tiesioginiai, bet jie kreipia ypatingą dėmesį į mažiausius nukrypimus nuo normos kaip tik tokiuose organuose, kur fataliniai, mirtini sutrikimai dažniausia pasireiškia. Jie tai daro norėdami apsaugoti savo darbdavus nuo galimos rizikos — susirgimo, nedarbingumo ar mirties to asmens, kuris įsieki darbo ar apdraudimo. Čia jie ne kartą prisikabina prie tokių smulkmenų, kurias privatus gydytojas net gal nepastebėtų ar neatkreiptų į tai didesnio dėmesio. Gi statistika rodo, jog tos "smulkmenos" ne taip jau retai būna mirties priežastimi daugeliui metų pralinkus. Be to, jei privatus gydytojas tuos nukrypimus ir pastebėtų, tai dažnai būtų sunku priversti žmogų gydytis dar tuo metu, kai jis pats dar gerai jaučiasi, kaip tai pavyzdžiui yra su pakeltu kraujo spaudimu ir panašiai. Bet jei žmogus dėl to negali gauti geresnio darbo arba negali būti apdraustas — jis gana mielai sutiks pildyti gydytojo nurodymus, kod tik atsiųskytų tos priežasties. Kiek žmonių tuo būdu išgelbėja savo gyvybę — pasakyti sunku, bet jų tikrai yra tūkstantai.

Antra — amerikietis pasitiki savo "family physician" (šeimos daktaru) ir gana tiksliai laikosi jo nurodymų. Apie gydytojus dabar neminėsiu nieko — tą jautrią sritį pasistengsiu kiek paliesti vėliau, — tačiau tokios laikysenos nauda neabejotina, prisiminus, jog dažniausia mirties priežastimi yra chroniški sutrikimai. Viena — juos aptikti ir nustatyti geriausia gydymą reikalauja daug laiko, kartais net mėnesių. Kita — juos sekmingai gydyti iš viso įmanoma tik labai ankstyvoje stadijoje, kai ligonis jaučiasi dar visai gerai. Jų sukelti žmogaus kūno pakitimai dažniausiai neatitaisomi ir viską galima padaryti — tai sulaukyti jų tolimesnį vystymąsi ar bent sulėtinti jų eigą. Savaimė aišku, kad dėl šių abiejų priežasčių negalima net ir tikėtis staigaus pagijimo. O ir ligai pažengus tiek toli, kad žmogus pasiunta tikru ligoniu ir būtų linkęs vykdyti daktaro nurodymus, kelio atgal nebėra.

Bendrai paėmus, netiesioginės, bet gal pačios svarbiausios amerikiečių negalavimų esminės priežastys yra:

1. Nutukimas;
2. Perdidelis nervų įtempimas. Nors jų tiesioginis ryšys su įvairiomis ligomis ir nėra moksliškai įrodytas, bet neabejotina, jog nutukimas išsiskiria ar bent pablogina sekančius susirgimus: a) širdies ir kraujo indų; b) augštą kraujo spaudimą; c) cukraus ligą ir medžiagų apykaitos sutrikimą;
- d) įvairius sąnarių negalavimus (sąnarių apkrovimas per dideliu svoriu kūno, kurį jie turi nešioti).

Didelis nervų įtempimas turi įtakos (nors jį kai kas ir ginčija) į: a) širdies ir kraujo indų pakitimus; b) virškinimo sutrikimus ir skrandžio opas (skrandžio žaizdas — "pepticulais"); c) netiesioginiai — į nenormalią mitybą ir iš to išplaukiančius sutrikimus; d) netiesioginiai gal ir į plaučių vėžį: manoma, jog rūkymas

Lietuvių kongesui artėjant

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

3. Reikia šiek tiek reorganizacijos Taryboje.

ALT Vykdomojo Komiteto nariai ne kartą yra viešai nusišundę, kad per 13 metų esą gerokai pavargę, be to, esą apkrauti savo tiesioginiais darbais, tad sunku jiems viską suaktyvinti pakankamai gerai atlikti. Be to, pasitaiko, kad Vykdomojo Komiteto posėdžiuose ne kiekvieną kartą gali dalyvauti visi jo nariai ir kartais svarbūs nutarimai turi būti priimami tik trijų ar net dviejų jo narių, jei ne vieno. Kadangi Tarybą sudarantis grupės turti Vykdomajame Komitete po vieną savo atstovą, tai vieno ar kito nario negalėjimas dalyvauti (vistik dėl kokių priežasčių) savaime virsta visos grupės nedalyvavimu to sprendimo daryme.

Iš kitos pusės reikia turėti galvoje faktą, kad visoje ALT vadovaujamoje akcijoje dabartinių metu žymų vaidmenį turi naujoji ateivija. Iki 50% (kai kur ir daug daugiau) visų darbų atliekama ir aukų sudedama dabar jau naujosios ateivijos. Todėl būtų teisinga ir reikalinga, kad ir naujoji ateivija turėtų progos reikštis ir pačioje ALT viršūnėje.

Šiais sumetimais ALTS vadovybė nusistatė siūlyti kongreso dalyviams, kad kongresas įsakytų rekomenduoti Amerikos Lietuvių Tarybai nuo šiol turėti Vykdomąjį Komitetą iš aštuonių asmenų, t. y., nuo visų keturių joje dalyvaujančių politiška ideologinių grupių ne po vieną, o po du atstovus. Kadangi Vykdomojo Komiteto darbas yra visuomeninės pareigos darbas, tad yra natūralu, jei ne kiekvienai ateivijai visi gali dalyvauti posėdžiuose taip, kaip taryboje, bet esant aštuoniems nariams, vis tiek mažiau būtų atsitikimų, sudarančių sąlygas daryti sprendimus persiaurame reprezentantų skaičiuje. Iš kitos pusės, pažiūrėję grupės, deleguodamos po du atstovus į VK, turės galimybę tinkamai atsižvelgti ir į naujosios ateivijos reprezentacijos bei jos jėgų panaudojimo reikala.

Kita vieta, kur siūloma rekomenduoti reformą, yra pareigų Vykdomajame Komitete keitimasis rotaciniu būdu. Visoje eilėje žymesniųjų ALT skyrių tas būdas praktikuojamas ir jis pasirodo esąs geras. Chicagoje, Bostone, New Yorke ir kitur vietos ALT skyrių pirmininkų bei kitas pareigas paima vis kitos Taryboje dalyvaujančios grupės atstovai iš eilės. Tai daugumoje atvejų sudaro akstiną kiekvienai grupei ypatingai pasistengti pateisinti savo atitinkamais metais gautą atsakomybę. Tai išeina į naudą bendram reikalui. Tokia pati praktika turėtų būti taikoma ir pačiam ALT centre. ALTS vadovybė iškeltą mintį būsimiesiems kongreso dalyviams ir kviečia ją sumanyti remti ta prasme, kad Visuotinis Kongresas įsakytų rekomenduoti Amerikos Lietuvių Tarybai nuo šiol įsivesti savo pareigų pasiskirstymą vadinajamą "rotacinę sistemą".

Jį skatina, o nervuotumas paskatina rūkymą.

Įdomi ši duodama lentelė, kuri rodo mirtingumą iš 100,000 gyventojų nuo visų priežasčių (įskaitant ir ligas, ar sužeidimus):

- a) sveriančių 5-14% žemiau normos — apie 850;
- b) normalaus svorio — netoli 900;
- c) sveriančių 5-14% virš normos — virš 1000.

Svoriui dar daugiau kylant, mirtingumas didėja geometrine progresija.

Lygiai taip pat turėtų būti atkreiptas ALT dėmesys į reikala turėti gaudesni ryšį su visuomene, ypač su organizuojama visuomene. Yra faktas, kad Vykdomasis Komitetas permažai apie savo darbą, nusistatymus ir nutarimus informuoja netgi pačius Tarybos narius, kurie Taryboje yra organizuotos visuomenės atstovai. Ši izoliacija turėtų būti galų gale pralaužta, Tarybos nariai turėtų būti daugiau įleisti į Vykdomojo Komiteto ne tik stebėjamą, bet ir aktyvesnį dalyvavimą jo darbe bent sugestijomis ar nuomonių pareiškimais. Iš kitos pusės, turėdami gaudesni ryšį su Vykdomuoju Komitetu, Tarybos nariai turėtų būti įsakyti įpareigoti informuoti ir savo atstovaujamą organizuotą grupę, o tuo pačiu ir visą, net ir neorganizuotąją visuomenę.

Su tokiais nusistatymais ALTS vadovybė siūlo vykti į Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, tuos nusistatymus aktyviai pareikšti ir pasirūpinti, kad Kongresas padarytų tokius nutarimus.

Aišku, negana tokioms mintims tik namie pritarti. Reikia ryžtis Kongrese dalyvauti, padaryti jį didele lietuvių demonstracija, tuo prisidėti prie didžiosios spaudos dėmesio atkreipimo ir drauge pareikšti jame savo nusistatymą, siekiant ateityje pagal galimybes patobulinti visiemis lietuviams svarbaus darbo būdus.

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garbiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtinai. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

Vokiškos radio aparatų firmos KOERTING atstovas

ST. GRABLIUSKAS, gyv. 5 Thomas Park, So. Boston 27, Mass., siūlo visomis bangomis ir F. M. penkių modelių radio aparatus. Kainos nuo 100 dolerių. Galima gauti ir su patefonu.

Taip pat skubiai reikalingi didesniuose miestuose atstovai

ZODIS VIENYBĖ yra palikęs tik tuščiu šūkiu. Reikia visuomenę atpalaiduoti nuo nervingumo.

Paskaityk savaitrašį LAISVOJI LIETUVA

Iškirpk ir pasiųsk šį kuponą

Pavardė ir vardas

Adresas

..... Nr. ir gt.

..... miestas, zona ir valst.

Siunčiama: \$4,5 — metams, \$2,5 — pusei metų, \$1 — dviems mėnesiams, susipažinimui — nemokamai vienas Nr. (Reikiamą pabrūkinti).

LAISVOJI LIETUVA rašo tautinėmis, visuomeninėmis, kultūrinėmis ir politinėmis temomis.

Vyr. Redaktorius Vytautas Staneika.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis.

Adresas: LAISVOJI LIETUVA, 3157 So. Emerald Avenue,

Chicago 16, Ill.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT 54met. išpardavimas

THOSE COMFORTABLE
Enna Jetticks

Specialiai per sukaktuves! **5.85**

Maži netikslumai

Oxfordai ir įvairios mados

Amerikos įmantriausi vaikščiojimo batai

Reguliariai 9.95 iki 10.95

Rūšis, mada ir pulkus ilgus nešiojimas iš geriausios odos ir teliuko odos. Mėlyni, juodi, rudi ir raudoni. Ne kiekvienos mados visuose dydžiuose ir spalvose. Dydžiai 3 iki 11, pločiai pasirinkimui AAAA iki D.

Reguliariai Enna Jetticks prekė kainuoja 9.95 ir 10.95

Pašto ir telefono užsakymai neprimami

The May Co.'s Basement Women's Shoe Department

39c "Startex" Lėkščių rankšluostis

Nesivėlianti rūšis

28c.

3.24 tuz.

25% drobės, 75% medvilnės.

Kvadratinis raudonas, auksas, žalios ir mėlynos raištas.

36" pločio 39c Nebaltintas milas

rūšies Storas

24c

Standriai suauštas storas rūšies

Iškirptas iš viso volo.

4.98 žasies plunksnų lovos pagalvės

Pilno dydžio

kiekviena

3.88

Ištaigų gėlinių raštų, apvestų

kraštų lovos pagalvės.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Telef.: HE 1-6344

VISAI SLAPTAI...

Tvarka turi būti

Jonas Patamsis, štai, buvo tvarkingas vyras. Ir jo žmona buvo tvarkinga moteris. Kaimynai sakė, kad juodu geru keliu eina ir dar toli nueis. Betgi ir kaimynai buvo visi tvarkingi žmonės.

Patamsiai buvo dypukai. Tik jau ne iš tų, kuriems enkavedistai ir naciai panagės badė, ant kurių granatų ir bombų lieto, kuriuos unros ir irai skryningais ir supuvusiom bulvėm žudė ir kuriuos šito krašto dolerinė laisvė fabrikų kacetininkais padarė.

Patamsis sakė: tvarka pirmoje vietoje, o Patamsienė irgi tą patį, tik truputį kitaip: tvarka turi būti.

Tvarkingi juodu buvo Nepriklausomojoje, tvarkingai keisdami politiką, kai keitėsi valdžia. Tvarkos nepamėtė ir bolševikmet, tvarkingai raudona spalva nusidažydami ir veidus, ir žodį. Nacių okupacijos dienomis, gabi ir dorai prisiderindami prie privilegijuotų spekuliantų tvarkos, tvarkingai rinko auksą, deimantus ir kiekvieną gerą daiktą. Tvarkingai ir laiku juodu pasiekė ir patį ramiausią Vokietijos kampa prie pat Šveicarijos sienos. Negąsdino tvarkingų žmonių nei unrų ir irų skryningai, nei stovyklų supuvusios bulvės.

Tvarka turi būti, pasakydavo Patamsiai kam reikia, kada reikia, ir kaip reikia, ir su šituo geležiniu įstatu be jokių kliūčių perkeldino ir save ir vyrą į žadėtąją Kolumbo žemę.

Amerikoje Patamsiai atsidūrė tarp jau labai tvarkingų amerikiečių ir dypukų, bet dar vistiek įstengė būti už visus kitus tvarkingesni. Miegodavo aštuonias valandas, o likusias šešioliką dirbo visokiose vietose ir visokiomis pamainomis. Viskas ėjo pagal neįsivaizduojamą tvarką. Pirmiausiai ėjo doleriai, paskui atėjo namai, medinė ir elektrinė apyvoka, kilimai nuo sienos iki sienos, televizija, automobilis ir sutaupų knygutė. Pagal tvarką atėjo ir suvokimas, kad Lietuva brangus kraštas, kad lietuviškumas graži dorybė, tik ne Patamsiams, o mažiau tvarkingiems dypukams.

Tvarka ir ramybė gaubė Patamsių namus ir visą kaimynystę. Galėjo ir iki pat šios valandos taip būti. Bet, Dievuli tu mano, jeigu taip būtų ir pasilikę, tai apie ką čia ir bereikėtų pasakoti. Tik taip daria, nepasilikę. Velnias dažniausiai ateina kaip tik ten, kur jo niekas nenori ir kur jo visai nei reikia. Įslinko nelabasis ir į Patamsių namus.

Parėjo aną vakarą Patamsis su kažkokiu daikteliu po pažasčia.

— Ką tu čia parsinešei, — paklausė Patamsienė.

— Knygą, — atsakė paprastai ir kvailai jos vyras.

Patamsienė iškritę lėkė ant grindų ir sudužo lygiai į keturias dalis, o ji pati stovėjo su paraližuota su semti ištiestu samčiu. Tik po gero pusvalandžio, kvapą atgavus, sudužusios puodynės žvagesiu suskambėjo:

— Knygą! Knygą, sakai?

— Nagi knyga, o ką daugiau. Susitikau tą knygų platintoją, o jis platino, platino ir iplatino nelabasis.

— Iplatino, sakai, — o dabar jos balsas jau griaušte griaude, — o kiek tu už ją užmokėjęs buisi?

— Ne taip jau baisiai: tris dolerius.

Patamsienė vėl nukrėtė paralyžius, o kai atsipeikėjo, ėmė sproginėti, kaip vandenilio bomba.

— Tris dolerius! Tris dolerius, tu asile! Tris pilnus dolerius! Už tris dolerius aš dviem savaitėm mėsos nuperku. Už tris

dolerius aš turiu dirbti tris valandas! Trys doleriai tai pinigai! Supranti, koks pinigai? Durniau, bome tui! O kur tu dėti tą savo "knygą"? Gal ant stalo, ar ant bufeto, o gal ant televizijos, pagaliau? O gal knygynę nusipirksi? Kad jau durnavot, tai durnavot, tegul visi kaimynai liežuviu paskui užplak! Neprišiskaitė jis dar mat Lietuvoje ir tose stovyklose!

Taip ji šaudė ir šaudė nesustodama, o jis stovėjo kaip jėgės ir galvoje galvą nunarinęs: na, ir koks velnias mane sugundė ją nusipirkt.

Šaudžius, šaudžius, Patamsienė išsišaudė, susimąstė, o pamąstčius priejo prie vyro ir ištraukė knygą iš po pažasties. Pasišlykštedama galais pirštų pakėlė prie šviesos, paskaitė, kad to ir to, toks ir toks romanas ir išslamėjo pro duris.

Pasibeldė į kaimynų duris ir tuojau ėmė pasakoti. Vyras susitikęs knygų platintoją, pavaręs žmogelis, o dar dvi likusios neįsplatintos, tai vyras ir sakąs, duok paimsiu, viena bus man, o kitą kaimynui perleisiu. Juk žinot, vis ta tėvynė, tauta kenčia, reikia aukotis. Tai paimkit jau ar ką, kas čia tie trys doleriai.

Ne, neimsim, niekas pas mus ir nieko neskaityt, atsakė kaimynas atvirai, tvirtai ir nepakeičiamai. Pas kitą kaimyną buvo ta pati, tik dar trumpesnė ir dar aiškesnė istorija. O kitų kaimynų jau nerado namie, nes šitie du spėjo telefonais apskambinti, kokia grėsmė pas juos atslenka.

Patamsis tuo tarpu irgi išslinko atgal į gatvę, galvą pametęs ir sąžinės edamas. Tiesiai nuėjo į lietuvių klubą, kur ir šiaip užeidavo, kai norėdavo bičiulių. Pučkę susirast. Tas amžinai ten prie baro mirkdavo, bet Patamsis išgerdavo tik burnelę ir kitą, jeigu kas užmokėdavo. Šį vakarą klubo vedėjas jau iš tolo Patamsiui šaukė: Pučkaus nėra, bus gera valanda, kai išejo. Bet Patamsis ėjo prie baro ir gana, priešėjęs duot alaus ir stiklą skaidriosios. Visi ten buvę pamatė, kad pasaulio galas čia pat, ir apstoję ėmė klausinėti Patamsį, koks velnias su juo pasidarė. O jis dar ir dar pakartojo, pragerė du ir pusę dolerio ir apsvaigęs,

ašarom apsiliejęs išpasakojo visą istoriją nuo pradžių iki galo. Tvarką sugriuvo mano gyvenime, dejavo Patamsis ir visiems dėl to pasidarė baisu. Patamsis vėl gėrė iš apmaudo ir davė kitiems gerti ir paliko klube dvyliką dolerių.

Kitą dieną darbe Patamsis dirbo kaip sapnuodamas ir sugadino mašiną. Bosas įsiuto, liepė eit namo ir daugiau nepasirodyt. Bet Patamsio draugai, jau visi sužinoję, kas per bėda jį ištiko, nupasakojo bosui, kad Patamsis vakar, sąmonei aptemus, nusiėmęs knygą, išmetęs tris dolerius, tai šandien ir dirba lyg nesavas.

— Aha, suprantu, kiekvienam gali tokia velniava pasitaikyt, Amerikoje visko būna, — pasakė bosas ir paliko Patamsį toliau dirbti.

Parėjęs iš darbo, Patamsis atsisėdo prie stalo ir laukia pietų. O Patamsienė nieko nesako, rūgus šnypščia, trypia, paskui staiga pagriebė lėkštę ir pastūmė vyrui po nosim. Lėkštėje gulėjo knyga.

— Še, ešk! Trys doleriai! Patamsis žiūrėjo, žiūrėjo į knygą ir dvi didelės, murzinos ašaros nukrito į lėkštę.

Sutirpo ir Patamsienės nepiktai širdis. Padėjo vyrui kitą lėkštę su dešrom ir kopūstais, o knygą paėmė ir nunešus įmetė į šiukšlių dėžę.

— Paslydai, vyreli. Bet daugiau bėk nuo to platintojo, kaip nuo kokių bolševikų. Tvarka turi būti!

— Ir bus! — atsakė Patamsis lyg amen.

NAUJA KNYGA

Clevelande kalbama, kad vietos Bendruomenės valdyba ruošiasi išleisti savo pirmininko kalbų rinkinį pavadinimu: "Pažadėta — neištesėta".

Vokietijoje labai plačiai naudojamos vedybų biuro tarpininkavimu. Neseniai vienas 18 m. a. vokiektukas, pramanyta pavarde tokiame biure įieškodamas žmonos, gavo pasiūlymą susipažinti su 16 metų a. mergaite, įieškancia vyro. Nurodytoji vietoje ir nurodytu laiku susitiko. Savo seserį. Pasirodė, ir ši pasiūlymą pramanyta pavarde.

LIETUVIŲ DIENOS

Ilustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsisakytinas visiems. "Lietuvių Dienos" duoda kiekvienam numerį per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos. "Lietuvių Dienų" kiekvienam numerį skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiems kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams. "Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisijungus savo adresą. Metinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

TUOJ ISIŠGYKITE

Balio Gaidžiūno
knygą

VIENERI METAI IR VIENA SAVAITĖ

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaizduojami 1940 ir 1941 vergijos metai Lietuvoje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 1272 East 71 Street, Cleveland 3, Ohio.

BALYS SKUDUTIS MISTERIJA APIE SKRAIDANTI BERIJĄ

"Ar tik ne Berija.
Vaikšto po Superiją?!" —
(Naujausia spaudos "antis")

Dingo Berija kaip dūmas. Net iš požemių saugiu — Detektyvai ir saugumas Nesumerkia nūn akių.

"Žmogžudys pabėgo, kiau! — Rėkia "PRAVDA" ir "TIESA", Kruopščiai įieško po pasaulį SSSR ir U.S.A.

Garbanotą galvą krato Persų šachas neramus: — Mes krašte padarėm kratą — Berijos nėra pas mus!

— Nepaspruks pas mus ir uodas, Mes jį randame vistiek — Juk beverkiantį ant puodo Čiupom gudrų Mossadegh

Taip Iranas rašė vakar, O šandien daina kita: Sako, turkui šakar-makar Lenkias Berijos svita:

— Išleiskit, meldžiamieji Pakeleivį iš Maskvos — Kremlinų siaučia baidūs vėjai, Trankos kūjai virš galvos —

"Jie raudoją visą parą!" — Pranešė PARIS SOIR — "Turkai veža į Ankarą, Žada Beriją pakart!"

— Žurnalistai leidžia "anti" — Skelbė angliškai mums TIME — Gali Berija gyventi Ten hareme jam-good-time:

— Per dienas jis geria mokką — Šitas liaudies kalbys — "Ir kazoko šokt nemoka — Liūdnei rašė jau VILNIS

"Turkai pagrobė nelaisvėn Bjaurų šnipą vakarų" — Nekrologą dėjo LAISVĖ Ir grasinio jiems karu.

Tik staiga Madridas trenkia Vandeniūnės garais: — "Sėdi Berija pas Franko Susipykęs su visais —

Paniką sukėlė Čili Ir paskelbė dementi — "Čia, ausis suglaudęs, tyli Berija, ir dar penki —

— Kiek tų berijų pabėgo? — Klausia Meksika slaptai: — Mes pagavom vieną "diegą" — Kalba rusiškai tiktai

— Būta tipo tai raydono — Cemedanai jo pilni Remy vodikos, samagono — Raštai Stalino seni —

Vašingtonas muša žinią: "Ar jis turi paslapčių? — Apie bomba "H" jei žino — Būkit meilūs su svečiu!"

Samojėdai ir zulūzai Matė Beriją seniai — Ant galvos jam, sako, guzas, Sudaužyti akiniai —

Ir tikė žmogus, jei nori — Kur gandai, o kur tiesa: Gal su Migu skraido ore, Gal vaidenas jo dvasia?

Juokias iš spaudos japonai — Mes jo laukiame poryt! Ir mokėsim, mieli ponai, Charakiri padaryti!

Vakar skambinom McCarthy — Ką jis mano apie tai? — "Aš jį siūlyčiau pakarti Atsiliėpęs tas šaltai

"Bet good-bye-šandien aš "bizi" Su saviškiais raudonais: Dar keli prie šono zyzia — Deportuosiu būtinai!"

Tūlo tremtinio mes klausiam: — Jūsų nuomonė kokia? Pasikąs tas paauis, Palingauzti jis plike:

— Juk istorija kartojas Ir po šimtmečių kelių — Gal ir Berija atjoja Su mediniu žirgėliu???

Vakarai ir Švedija

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

mas bolševikų partijos propagandininkas Knut Olsson. Net dauguma socialdemokratinės molas, auklėjamiems šnipams prieš tokį niekam nesuprantamą valdžios nuolaidumą išdavikų partijai, kaip komunistai čia nuo pernai metų visur vadina. Valdžia parodė beveik tuo pat metu tiems pat išdavikams net ekonominį duosumą. Leido jų jaunimo organizacijai, komso provincijos spaudos protestavo ir sabotazo rengėjams, suruosti visam krašte viešą piniginę loteriją. Tuo metu, kai tokios loterijos lojaloms kultūrinėms organizacijoms tik labai sunkiai leidžiamos. Ir tai po to, kai po pernykščių rinkimų į antruosius riksdagų rūmus iš devynių bolševikų atstovų liko tik penki. — Antreji rūmai turi 230 atstovų.

Kad švedų socialdemokratai, nežiūrint visoko, vėl atnaujina seną flirtą su krašto išdavikais pareina nuo to, kad juk jų gali prireikti. Jei koalicija su sunkiai pasotinama ir darbininkijos nekencijama ūkininkų sąjunga, — stambi ūkininkų ir dvarininkų, — imtų ir iširti. Tiesa, penkių bolševikų balsų atsiekti daugumai būtų permaža. Bet jei komunistinę veiklą šelpsi loterijomis ir leisi vartyti propagandą per radiją, gali tų balsų padaugėti. Priešingai 1946 m. mirusiam socialdemokratų patriarkui Per Albin Hansson, lanksčiam taktikui, ministeris pirmininkas Tage Erlander ir ypatingai daug galios užsienio reikalų ministeris Oesten Unden irgi girdėt nenori.

Patys patys savo nelemta bičiulių apie bet kokį bendradarbiavimą su liberalais, anksčiau skaitomais natrialais sąjungininkais. Tai todėl, kad liberalai, dėka savo galios ir gerai vedamos spaudos, išaugo į krašto antrąją partiją, socialdemokratų ir savo sociale politiką pavojingiausius konkurentus. Socialdemokratai patys savo nelemta bičiulyte su ūkininkų sąjunga, daug reikalingesne nei vienu atveju nei dešiniųjų, konservatorių partija, dab liberalams vandens ant malūno. Kuris dabar mala — Kiek tų berijų pabėgo? — Klausia Meksika slaptai: — Mes pagavom vieną "diegą" — Kalba rusiškai tiktai

— Būta tipo tai raydono — Cemedanai jo pilni Remy vodikos, samagono — Raštai Stalino seni —

Vašingtonas muša žinią: "Ar jis turi paslapčių? — Apie bomba "H" jei žino — Būkit meilūs su svečiu!"

Samojėdai ir zulūzai Matė Beriją seniai — Ant galvos jam, sako, guzas, Sudaužyti akiniai —

Ir tikė žmogus, jei nori — Kur gandai, o kur tiesa: Gal su Migu skraido ore, Gal vaidenas jo dvasia?

Juokias iš spaudos japonai — Mes jo laukiame poryt! Ir mokėsim, mieli ponai, Charakiri padaryti!

Vakar skambinom McCarthy — Ką jis mano apie tai? — "Aš jį siūlyčiau pakarti Atsiliėpęs tas šaltai

"Bet good-bye-šandien aš "bizi" Su saviškiais raudonais: Dar keli prie šono zyzia — Deportuosiu būtinai!"

Tūlo tremtinio mes klausiam: — Jūsų nuomonė kokia? Pasikąs tas paauis, Palingauzti jis plike:

— Juk istorija kartojas Ir po šimtmečių kelių — Gal ir Berija atjoja Su mediniu žirgėliu???

ne kryptimi eina reikalai ir Italijoje. Taip, po Konrado Adenauerio didelio laimėjimo vakarų Vokietijos padėtis pasitaisė, bet dauguma socialdemokratinės molas, auklėjamiems šnipams prieš tokį niekam nesuprantamą valdžios nuolaidumą išdavikų partijai, kaip komunistai čia nuo pernai metų visur vadina. Valdžia parodė beveik tuo pat metu tiems pat išdavikams net ekonominį duosumą. Leido jų jaunimo organizacijai, komso provincijos spaudos protestavo ir sabotazo rengėjams, suruosti visam krašte viešą piniginę loteriją. Tuo metu, kai tokios loterijos lojaloms kultūrinėms organizacijoms tik labai sunkiai leidžiamos. Ir tai po to, kai po pernykščių rinkimų į antruosius riksdagų rūmus iš devynių bolševikų atstovų liko tik penki. — Antreji rūmai turi 230 atstovų.

Kad švedų socialdemokratai, nežiūrint visoko, vėl atnaujina seną flirtą su krašto išdavikais pareina nuo to, kad juk jų gali prireikti. Jei koalicija su sunkiai pasotinama ir darbininkijos nekencijama ūkininkų sąjunga, — stambi ūkininkų ir dvarininkų, — imtų ir iširti. Tiesa, penkių bolševikų balsų atsiekti daugumai būtų permaža. Bet jei komunistinę veiklą šelpsi loterijomis ir leisi vartyti propagandą per radiją, gali tų balsų padaugėti. Priešingai 1946 m. mirusiam socialdemokratų patriarkui Per Albin Hansson, lanksčiam taktikui, ministeris pirmininkas Tage Erlander ir ypatingai daug galios užsienio reikalų ministeris Oesten Unden irgi girdėt nenori.

Patys patys savo nelemta bičiulių apie bet kokį bendradarbiavimą su liberalais, anksčiau skaitomais natrialais sąjungininkais. Tai todėl, kad liberalai, dėka savo galios ir gerai vedamos spaudos, išaugo į krašto antrąją partiją, socialdemokratų ir savo sociale politiką pavojingiausius konkurentus. Socialdemokratai patys savo nelemta bičiulyte su ūkininkų sąjunga, daug reikalingesne nei vienu atveju nei dešiniųjų, konservatorių partija, dab liberalams vandens ant malūno. Kuris dabar mala — Kiek tų berijų pabėgo? — Klausia Meksika slaptai: — Mes pagavom vieną "diegą" — Kalba rusiškai tiktai

— Būta tipo tai raydono — Cemedanai jo pilni Remy vodikos, samagono — Raštai Stalino seni —

Vašingtonas muša žinią: "Ar jis turi paslapčių? — Apie bomba "H" jei žino — Būkit meilūs su svečiu!"

Samojėdai ir zulūzai Matė Beriją seniai — Ant galvos jam, sako, guzas, Sudaužyti akiniai —

Ir tikė žmogus, jei nori — Kur gandai, o kur tiesa: Gal su Migu skraido ore, Gal vaidenas jo dvasia?

Juokias iš spaudos japonai — Mes jo laukiame poryt! Ir mokėsim, mieli ponai, Charakiri padaryti!

Vakar skambinom McCarthy — Ką jis mano apie tai? — "Aš jį siūlyčiau pakarti Atsiliėpęs tas šaltai

"Bet good-bye-šandien aš "bizi" Su saviškiais raudonais: Dar keli prie šono zyzia — Deportuosiu būtinai!"

Tūlo tremtinio mes klausiam: — Jūsų nuomonė kokia? Pasikąs tas paauis, Palingauzti jis plike:

— Juk istorija kartojas Ir po šimtmečių kelių — Gal ir Berija atjoja Su mediniu žirgėliu???

niai vadovaujamas, apie tai nei žodžio.

Dauguma Švedijos karo ekspertų ir drauge pamažu didėjanti liberalų ir dešiniųjų tarpe opinija priešingai mano, kad Švedijos prisidėjimas Atlanto pakto tik sustiprintų Suomijos padėtį. Nekalbant jau apie pačios Švedijos padėtį. Ekspertų įrodymais, Švedija pati viena negalėtų atsispirti Sovietų puolimui. Jai būtinai reikėtų Vakarų pagalbos. Norėdama gintis, ji turėtų tos pagalbos šauktis. Bet kad Vakarų pagalba būtų sekminga ir apsaugotų kraštą nuo sunaikinimo, ji turi būti gerai iš anksto paruošta ir planuota. Bet tai aklo neutralizmo šalininkų neįtikina.

Jie vis sapnuoja ir svajoja, kad Švedijos tarptautinė ir militarinė padėtis sustiprės, kitoms valstybėms pasekus Švedijos pavyzdį. Juo seka Indija, Indonezija, Burma, Egiptas, Šveicarija. Tikimasi, kad pagaliau susiprotės ir juo paseks taip pat Danija ir Norvegija, atsimesiusios nuo Atlanto bloko.

Dar tik prieš dvejetą savaitę tvirtai švedų socialdemokratų tikėta, kad Švedijos pavyzdžiu nutiktų Ollenhauerio Vokietija. O dar kiek anksčiau Unden visiškai buvo įsitikinęs, kad iš Švedijos neutralizmo pasimokys net tiek tolimos Kinija ir Japonija. Kinija jau nedviprasmiškai ir rodo pakankamai įrodė, kad ji "pasimokė". Ne, Unden ir dauguma jo socialdemokratų neįsivaizduoja didesnio ir gilesnio ryšio su Vakarų kultūra ir pilna prasme demokratija. Visų pirmaisia neįsivaizduoja atsakomybės, kuri iš tokio ryšio pajautimo išplaukia ir įpareigoja. Bet vis dar yra nemažai amerikiečių ir anglų, kurie gyvena iliuzijomis ir mano, kad Švedija pamažu įgaus į Atlanto valstybių šeimą, kad ją palenksi kantrybe ir nuolaidumu. Bendram reikalui ir Skandinavijos apsaugai būtų reikalinga, kad ji įaugtų. Ne, kad kažin kokie norai būtų gražūs, kad ir kažin kiek būtų nusileidžiama, renkant į JT Undeno kandidatus, taip neatsitiks, kol Švedijos vairo, ūkininkų sąjungos pagalba, laikysis įsikibę socialdemokratai. Tik po trijų metų bus nauji riksdagų rinkimai, o per tuos trejus metus tiek daug gali atsitikti, kad vienoks ar kitoks Švedijos užsienio politikos keitimas gali būti ir visai neaktualus. O ta viltimi ir mintis neutralizmo šalininkai.

NESILEISKITE! KELIONES...

Vasaros atostogų metu nesileisk į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriam pasaulio miestui atsistodęs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkiai išaiškintą naują Jungt. Amer. Valstybių Walter-McCarren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškintą J.A. Valstybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesorai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t.t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtinai reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauti pas platintojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. Y.

VOTE FOR Salvatore A. Precario

Judge of Municipal Court
ASSISTANT LAW DIRECTOR and FORMER ASSISTANT
PROSECUTOR
QUALIFIED BY EXPERIENCE. ELECTION ON
TUESDAY, NOVEMBER 3rd, 1953

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

KOMUNISTŲ ANTI-ADENAUER AKCIJA

Louis Budenz, buvęs Amerikos komunistų dienraščio redaktorius, prieš penkerius metus pametęs komunistus, priėmęs katalikybę, dabar profesorijaus Fordham universitete, giliai žina ir atydziai seką komunistų politiką, rašo, kad "1953 metų rinkimai vakarų Vokietijoje neįsprendžia Vokietijos problemos".

Adenauer'io krikščionių demokratų partijos laimėjimas davė Maskvos ir New Yorko komunistams naują temą, rašo Budenz, pradedant atkaklių metų, būk Adenauer'io laimėjimas yra "hitlerizmo laimėjimas". Komunistų dienraštis New Yorke jau paleido tą metų Amerikos visuomenę, ir Budenz'o tikrinimu, gera dalis Amerikos spaudos tą pradės kartoti, kaip darė kitais atvejais, kada tik Maskva menko protavimo amerikiečiams tai pasukdavo.

Komunistų skelbimu "Vakarų Vokietijos rinkimų išdava yra naujas Muencheno aktas; Adenauer'io remimas organizuojant priešsovietinę Europos armiją yra priedanga kūrmo naujos Vokietijos karo mašinos. Ta armija yra ne kas daugiau, kaip Hitlerio Wehrmacht, apvilta naujais rūbais".

Kurie amerikiečiai bauginasi hitlerizmo atgijimu arba nori jį panaudoti ardydami antisovietinės atsparos, pradės šiuo šūkiu kiršinti Amerikos visuomenę, kad neremtų Europos armijos organizavimą.

Atmename kokį triukšmą pakėlė komunistai ir socialistai, o su jais ir dalis amerikiečių "demokratinės" spaudos, dėl U. S. Valstybės sekretoriaus Dulles pareiškimo prieš rinkimus, kad Adenauer'io laimėjimas reikalingas vakarų Europos apsaugos sustiprinimui. Daugelis laikraščių ir radio komentatorių ėmė rekti, esą tuo pareiškimu Dulles kenkia Adenauer'io laimėjimui. Kada Vokietijos žmonės jau buvo apsisprendę už ką balsuos, tokiu Dulles įtarimu norėta tik sukiršinti vokiečius pasipriešinti Dulles neva kišimuisi į Vokietijos vidaus reikalus ir tikrai nukreipti balsuotojus nuo Adenauer'io.

Komunistų ir jų rėmėjų įtūžimas prieš Dulles, sako Budenz, tik parodo, ką Amerikos vadai toliau privalo daryti. Norint kovoti prieš komunistų Ameriką privalo visada ir visur rodyti pasiryžimą ir kitų padėsinimą.

Padėsinimo vis tik nėra

Šie Vokietijos rinkimai nieko neuztikrina, sako Budenz, kaip neuztikrino prieš kelius metus buvę Italijai rinkimai. Ten komunistai po anų rinkimų planingai dirbo ir pastarais rinkimais De Gasperi krikščionių demokratų partija susilpninta, kad net pats De Gasperi buvo priverstas iš valdžios vadovybės pasitraukti.

Iki šiol Amerikos vykdyta neišsiaiškinto uždavinio leidžia komunistams visur veržtis pirmyn, nesibaidant nei atominių nei hydrogeninių bombų, kurių Amerika griausi turinti gausybę. Nuo 1940 metų, kaip ir Dulles pasakė savo kalboje UN posėdyje, paverge apie 15 valstybių su 600 milijonų žmonių, Sovietai savo užgrobtą darbą drąsiai varo toliau.

Po savo atostogų, prezidentas Eisenhower, kalbėdamas Bostone reikė baimę Kremliams apsiginklavinimui ir ragino žmones aukotis krašto apsaugai, panašiai kaip ir Dulles kad prašo sovietų: "Jeigu jie savo taikaus gyvenimo kalbas paremtų darbais ir sutiktų suvienyti Korėją,

Vokietiją, leistų išspręsti Austrijos taikos klausimą, suteiktų laisvę rytų ir centralinės Europos pavergtoms tautoms, Amerika mielai su Sovietais taikoje gyventų...

Amerikos augstieji vadai vieną kartą privalėtų įsitikinti, kad Sovietai NIEKAD nesutiks taikiai būdu ką nors išspręsti, niekad nekeis savo pasaulio užkariavimo programos, todėl tokiu savęs apgaudinėjantiu laukimu tik leidžia Sovietams netrugdomai įtaką plėsti likusiam laisvam pasauliui, o laukiančioms išlaisvinimo tautoms didina nuostolius ir beviltį.

Kai 1940 metų spalio 16 d. Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija lankėsi pas prezidentą Rooseveltą, jis lietuvių suraminimui žadėjo dėti pastangas agresijos keliu pagrobtais tautais išlaisvinti. Bet laikas pagimdė naujas sąlygas ir davė progos komunistams apsukti jo galvą.

Dulles pareiškimas, kad "mūsų tikėjimas neleidžia mums eksportuoti revoliucijos ir kurstyti žmones prie sukilimų" satelinėse šalyse vėl pabrėžia, kad pavergtieji nedėtų jokių vilčių į Amerikos pagalbą laisvę atkovoti. Seniau Amerika taip nedarė. Kai Kuba buvo Ispanijos spaudojama, Meksikos liaudis diktatorių engiama, Amerikos prezidentai ir State Departamentas vedėjai darė intervencijas, siuntė U. S. kariuomenę pagelbėti.

AUTOMOBILIO ISTORIJA

Automobilis, kaip praktiška susisiekimo priemonė, pradėtas naudoti prieš 50 metų. Įvairūs mechanikai ir inžinieriai, matydami vienur kitur motorus įkintus darbuose, ilgus metus praleido darydami bandymus pritaikyti juos ratų sukimui važiuose.

Henry Ford, 1896 metais, padarė savo pirmutinį "automobilį" panaudodamas keturis dviračių ratus. Ir tas jo padarė tikrai apvažiavo kelias gatves kol sustojo.

Tuo pat laiku kitas mechanikas, Duryea, pagamino kitokio pavidalo motorą. Selden pagamino dar kiek kitokės ratams sukuti motorą. Šių dviejų motorai, išstobulinti, priimti bendrai Ford'o motoras, kiek kitoks, pasiilko daugiau jo paties gaminiuose. Per 30 metų Ford laikėsi savo modelio motoro, paskiau perdirbo jį panašesniu į kitų automobilių motorus. Sunkvežimiams pradėta naudoti Diesel motoras, atvežtas iš Europos.

Fordų firma skelbia, kad per tuos 50 metų pagamino ir paleido į apyvartą 36,000,000 savo automobilių. Milijonai kitų firmų automobilių taip pat pagaminta. Amerika tapo motorizuota. Dabar, visus Amerikos gyventojus galima susodinti į automobilius, kad neliktų nė vieno pėsčio.

Idomu žinoti, kad per tuos 50 metų buvo gaminama 2,726 skirtingais pavadinimais automobiliai. Iš jų, kurie išsilaikė nepertraukiamai, yra tik Ford. Kitos firmos vis persiorganizavo ir automobilių vardai keitėsi. Po Fordo išliko tiksliai Buick su savo vardu. Dabar Amerikoje gaminama 21 skirtingų pavadinimų automobiliai, kuriuos po kelis gamina didelės, susikombinuojusios firmos, iš išsilaikiusių po I pasaulinio karo gamintojų.

Po II karo į rinką norėjo prasižinti naujas Tucker vardu, automobilis, tačiau senosios firmos naujajam užkirtu visus kelius. Ir jį, parodžiusią tik savo pirmutinius modelius, sunaikino. Tucker automobilis turėjo būti žymiai geresnis, motoras buvo įtaisytas užpakalyje.

Prieš I pasaulinį karą buvo

Lietuviai Kanadoje

Mūsų spaudos apžvalga

Lietuvių Dienos proga Hamiltone buvo išleista speciali brošiūra. Joje sakoma:

"Kada pats pirmasis lietuvis atvyko Kanadon, tikrai nėra žinoma. Greičiausia tai buvo per eito amžiaus pačioje pabaigoje. Pirmieji atvyko ne tiesiai iš Lietuvos, bet iš Škotijos, į kur buvo anksčiau išvykę, kur ir dabar yra nemažos lietuvių kolonijos. Iki I Pasaulinio karo betgi lietuvių Kanadoje dar nebuvo daug. Daug daugiau jų atvyko po karo, ypač 1927-1929 m. laikotarpy, pataikydami į ūkinės depresijos laikus ir sunkiai vargo. Nauja banga atvyko po šio karo. Tai politiniai tremtiniai, buvę DP. Imigracijos departamento daviniais, jų yra atvykę apie 11,000. Iš viso lietuvių kilmės Kanados gyventojų turėtų būti apie 25,000.

Iš miestų daugiausia lietuvių gyvena Toronte, Montrealy (maždaug po 5-6000) ir Hamiltone (apie 1500-2000). Po keleto šimtų gyvena Winnipeg, Windsor, Vancouver, Sudbury, London, Edmontone, Otavoj ir kt. Apskritai Kanadoje apie 60% lietuvių gyvena didesniuose miestuose, o apie 40% mažesniuose ir žemės ūky. Manitobos ir Albertos provincijose nemažai lietuvių turi savo kviečių ir kt. kultūrų auginimo farmas, o Ontario prov. Simcoe — Delhi apylinkėse nemažai jų verčiasi tabako auginimu.

Nuo pat savo atvykimo lietuvių turi savų savišalpos ir kultūrinių organizacijų, o pastaruoju metu yra sukūrę visus apjungiančią kultūriniai tautinė organizaciją — Kanados Lietuvių Bendruomenę, — kurios centras dabar yra Toronte. Lietuvių daugumas yra katalikai ir jie turi jau net kelias savo parapijas: 2 Montrealy, 2 Toronte, po 1 Hamiltone ir Winnipeg, o kapelionijas: Sudbury, Edmontone, Sault S. Marie, Vancouver, Londone ir Windsor. Lietuviai evangelikai liuteronai turi parapiją Toronte ir pamaldas dar Montrealy bei Hamiltone, Montrealy, Winnipeg ir stoties Edmontone.

Nors nesena, lietuviškoji emigracija Kanadoje ūkiškai yra jau sustiprėjusi. Lietuvių biznierių skaičius nuolat auga ir veiklos sritys plečiasi. Išaugo taip pat ir laisvų profesijų žmonių.

poplitę elektros baterėja varomi automobiliai lėtam važinėjimui, kada gasolinu varomi automobiliai buvo dar tik tobulinami. Jie dabar visai išnykę. Viena firma gamino ir garu varomus, angliu kurenamus automobilius, bet jie pasisekimo neturėjo ir tuoj išnyko.

Dabar visoje šalyje važinėjamui naudojama apie 60,000,000 automobilių — tiek žmonių turi nusipirkę automobilius.

Kasmet automobilių nelaimės žūsta tarp 30 ir 37 tūkstančių žmonių ir būna milijonai įvairių sužeidimų.

SUTARTIS SU ISPANIJA

Amerika pasirašė su Ispanija sutartį, gaudama Ispanijoje pasirinktas oro ir karo laivynams bazes. Ispanijai tas atneš šimtus milijonų dolerių naudos, padės ją ekonomiai sustiprinti. Tai didelis šuolis pirmyn nuo to, kai santykiaujant su Sovietais, II karo pabaigoje Amerika buvo spaudžiama pašalinti generolo Franco vyriausybę. Tada tik keli amerikiečiai laiku dasiprotėjo, kad tą reikia palikti patams ispanams.

Anglija ir Prancūzija visą laiką dėjo pastangas neleisti Amerikai įkurti savo militarines bazes Ispanijoje, norint kad tuos pinigų Amerika atiduotų arba Anglijai arba Prancūzijai.

nių skaičius, ypač gydytojų ir inžinierių. Žodžiu, palyginus su ne per dideliu skaičiumi, lietuvių galima užtikti jau visose veiklos srityse — nuo pradžios mokyklos mokytojų iki universitetų profesorijų, nuo fabriko darbininkų iki didžiulių statybų vykdytojų. Ir jie džiaugiasi galį dirbti kraštui, kuris juos priglaude".

METINĖ CHICAGOS ALT KONFERENCIJA

Spalio mėn. 11 d. I val. p. p. A.L.T. Chicago's Skyrius, lietuvių Auditorijoje, kviečia metinę visų organizacijų, remiančių Lietuvos laisvinimo darbą, konferenciją.

Jau dešimtį metų, kaip įvairių politinių įsitikinimų lietuvių yra susibūrę į ALT kovoti visomis jėgomis dėl pavergtos Lietuvos išvadavimo.

Chicago yra didžiausia lietuvių apgyvendinta vietovė JAV ir neveltui yra vadinama Amerikos lietuvių sostine.

Cia spiečiasi daugiausia mūsų įvairių organizacijų, čia turime ALT centrą, čia surenkama stambiausios Lietuvos laisvinimo sumos.

Viskas tas nuveikiama mūsų patriotinių organizacijų narių bei vadovų aktingu darbu ir Lietuvos reikalų supratimo pareigai šaukiant.

Chicago's ALT sudaryta iš įvairių politinių grupių 28 asmenų, per ištisus metus dirbdama savo darbą, kiekvienais metais kviečia konferenciją, padaryti visuomenės atstovams savo darbų apyskaitą ir išgirsti iš visuomenės atstovų patarimų bei pageidavimų ateities darbams vykdyti.

Si konferencija yra dešimta iš eilės ir joje darbų apyskaita bus išduota nemulstamo mūsų lietuvių veikėjo, Chicago's ALT pirmininko Dr. Stėpono Biežio, bei kitų tarybos pareigūnų.

Chicago's ALT kreipiasi į visą lietuvių visuomenę ir prašo bei kviečia kuo skaitlingiausiai atsiųsti organizacijų atstovus ir taip pat skaitlingai lankytis konferencijoje visiems lietuviams, kuriems rūpi Lietuvos reikalai ir kova dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Lietuvos reikalai vis kart iš eina viešumon tarptautinėje politikoje ir todėl mūsų pačių yra svarbiausia pareiga savo reikalais rūpintis pirmoje vietoje ir visur organizuotai kelti pavergtos Lietuvos išlaisvinimo paskubinimą ir grobiko veiksmus vispusiškai demaskuoti.

Kaip jau iš spaudos lietuvių visuomenei yra žinoma liepos 27 JAV kongresas, vienbalsiai priėmė kongresmano Ch. Kersten pasiūlytą rezoliuciją, ištirti SSSR įvykdytą tarptautinį nusikaltimą — Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimą.

Šioje konferencijoje šis svarbus reikalas bus plačiau paaiškintas ir aptartas.

Be to, konferencijoje kalbės tik dabar grįžęs iš Europos, Chicago's lietuvių Vaizbos buto pirmininkas inž. Antanas Rudis. Jis lydėjo lietuviškų reikalų užtaręjį kongresmaną Kersten į kelionę po Europos kraštus, aplankė daugelį lietuvių kolonijų ir turės daug įdomių žinių iš lietuvių gyvenimo.

Atlikime visi savo pareigą. Dalyvausime konferencijoje.

Chicago's ALT

Patark kalmynui

prenumeruoti

DIRVA

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimu proga DIRVOS spausdinimo priemonės pagerinti aukėjo šie skaitytojai:

Vežys Br., Chicago\$2.00
Čapkevičius Edm., Cleveland 2.00
Mickevičius K., Terryville 1.00
Linkevičius J., Chicago 2.00
Šimonis Vladas, Los Angeles 1.00
Daugnora V., Fla. 2.00
Braziulis Vl., Cleveland 2.00
Ereminas A., Thomaston 1.00
Vidmantas St., Crete 1.00
Rėklaitis M., Chicago 1.00
Valaitis K., Philadelphia 1.00
Kašuba A., Chicago 1.00
Sukarevičius J.M.D., Cleveland 2.00
Naglis L., Chicago 1.00
Griečiūnas V., Chicago 1.00
Ramanauskas A., New Haven 1.00
Rackaitis K., Rochester 1.00

COMMUNITY CHEST

Cleveland Community Chest 36 metinė rinkliava, įvykstanti spalio 19 iki 29 dienomis numato surinkti \$7,385,000, tai 6% daugiau kaip pereinamais metais. Tai yra didesnė suma už bet kurių ankstesnių metų, bet didėjant Clevelandui, didėja ir įvairūs reikalavimai. Community Chest šią sumą panaudos Red Feather agentūrų tarnautojų išlaikymui (jų algos yra daugiau kaip ketvirčiu mažesnės už kitų clevelandiečių, nors jų išlaidos nemažesnės), parerimui tų ligoninių, kurios pigiau ar visiškai nemokamai gydo ligonius neišgalinčius užsimokėti (dažnai jos turi daugiau išlaidų negu pajamų), naujų vaistų ir medicinos instrumentų pirkimui ir kaiku rių šalpos organizacijų veiklai. Nors nemažai yra gaunama iš taksų, bet yra reikalinga kiekvieno įgalinčio clevelandiečio auksa ir parama, kadangi tie pataravimai yra reikalingi jums patiems.

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai.

Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rankai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne už išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Jūsų knygų rinkinys nepilnas, jeigu ten nėra Igno Šeiniaus

RAUDONOJO TVANO

šis veikalas pirmiausia pasirodė švedų, suomių ir danų kalbomis ir skandinavų kraštuose sukėlė didelį susidomėjimą. Lietuviškoji paties autoriaus paruošta laida taip pat yra labai šiltai sutikta ir plačiai komentuojama.

Knyga turi 328 pusl. Išspausdinta gerame popieriuje, Viršelio apklankas — dail. P. Lapės. Kaina \$3.50

Galite įsigyti Dirvoje, pas knygų platintojus arba rašykite tiesiai šiuo adresu:

Stepas Zobarskas,
85-42 91 Street,
Woodhaven 21, New York.

DOVANOS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI

Žinomi Newarko, N. J., lietuvių A. Ambrozevičius-Ambrose, P. Kurtinaitis, Albinas ir Kazys Trečiokai per P. Būteną atsiuntė L. E. redakcijai didelę ir brangią dovaną — 111 knygų. Jų tarpe yra senų ir retų lietuviškų leidinių, yra istorijos veikalų lietuvių ir kt. kalbomis, keletas albumų, pluoštas senesnių ir naujesnių Lietuvos žemėlapių. L. E. redakcija mielėms tautiečiams reiškia viešą nuoširdžių padėką ir už visas tas knygas, ir už tą bendravimą su L. E. redakcija. Jų atsiųstos knygos padės surinkti ir atžymėti visą eilę lietuviškojo gyvenimo faktų. Žinoma, L. E. redakcija bus nuoširdžiai dėkinga kiekvienam lietuviui, kurie paseks gerb. Ambrozevičiaus-Ambrose, Kurtinaitis ir Trečiokų pavyzdžiu. Laidui bėgant L. E. redakcijoj sudarys nemaža biblioteka, kuri galės būti perleista vienai ar kitai lietuvių mokslo įstaigai. L. E. redakcijai pravers įvairūs mokslo ir meno leidiniai ne tik lietuvių, bet ir kt. kalbomis.

UŽDIRBK

2%

TAUPYDAMAS

... jau 104 metai

užtikrinto saugumo

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND

127 Public Square

Founded in 1849

Member Federal Deposit Insurance Corporation

PADEKA

Gerb. p.p. Puškoriams, kleb. Angelaičiui, Yčaitėi - Peckienei, Juodeikai, Galminams, Rekašiams, Brazauskams, Briedžiui ir kt., pagelbėjusiems emigruoti ir apsigyventi, — širdingai dėkojame.

Ežerskių šeima

Patark ir kalmynui, kad prenumerotų DIRVA

Mieląjį kolegą

JONĄ ČIUBERKĮ IR PONĮ,

susilaukusius sūnaus, nuoširdžiai sveikina

CLEVELANDO NEOLITHUANAI

Šioje nuotraukoje yra parodyta kaip Community Chest padeda visiems, kurie yra reikalingi pagalbos. Tėvui dirbant ir motinai nuykus į ligoninę, kur jai gimė duktė, kiti du vaikai Catholic Charities Biuro buvo pasiųsti į vienuolių tvarkomus Parmadale namus. Kadangi motina sirgo džiova, naujagimė duktė buvo paimta į De Paul Infant Home, kur išbuvo iki motinai pasitaisė. Tai tik vienas iš daugelio atsitikimų, kur Red Feather agentūros, 700000 žmonių aukomis nemokamai padeda reikalingiems. Rinkliava įvyks spalio 19-29 dienomis.

ATPIGINTA "KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atpigo jo leidžiamo bibliografinio biuletenio "Knygų Lentynos" prenumeratos kainą 1953 metams. Europos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoj prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto perlaidas ir čekius adresuoti:

Lithuanian Bibliographic Service,
602 Harvey St.,
Danville, Ill., USA.

CLEVELANDO LIETUVIŲ TEATRAS VAIDILA

Būrelis Clevelando scenos meno mėgėjų šių metų kovo mėn. sukūrė Lietuvių Scenos Meno Mėgėjų Teatro užuomazgą. Išrinktoji laikinoji valdyba iš Petro Balčiūno — pirmininko, Zeronono Dučmano — sekretoriaus ir Aleksandro Liutkaus — izdininko, paruošė naujojo scenos meno židinio įstatų projektą ir rugsėjo mėn. 26 d. sušaukė pirmąjį narių susirinkimą. Apie laik. valdybos nuveiktą darbą padarė pranešimą P. Balčiūnas, iš kurio paaiškėjo, kad pagal įstatus pirmuoju meno vadovu pakviestas akt. Petras Maželis. Meno vadovas susirinkusiems nušvietė naujai sukurto teatro siekius ir darbo gaires.

Perskaiciūs įstatus ir patiekus svarstymui jie buvo priimti su kaikiuriais pataisomis. P. Maželiui pasiūlius, naująjį teatrinį sambūrį nutarta pavadinti Lietuvių Teatras "Vaidila".

Teatro sambūrį sudaro: a) nariai, b) nariai — rėmėjai ir c) garbės nariai. Nariai, susirinkimo nutarimu, moka \$0.50 metinį mokestį: nariais rėmėjais tampa kiekvienas asmuo įmokėjęs nemažiau kaip \$5.00 metams, o garbės nariais gali būti teatru ypatingai pasižymėję žmonės.

JIESKŲ PIANINO

Kas turi parduoti vartotą pianiną prašom pranešti telefonu: HE 1-6344

Clevelande ir apylinkėse

CLEVELANDO STUDENTŲ VEIKLA

Prasidėjus naujiems mokslo metams padidėjo vietos studentų skaičius. Apytikriais daviniais šiuo metu yra apie 70-75 studentus, kurie studijuoja Clevelande ar kituose kaimyniniuose universitetuose.

Lapkričio mėn. 27-29 dienomis Clevelande įvyks Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos rengiamos studijų dienos, kurių tikslas bus studentų pažvelgti pačiai į save šių dienų problemų akivaizdoje. Programa numatoma ši: lapkričio 27-28 posėdžiai Ansel Rd. kavinės salėje. 28 dienos vakare studentų pobūvis toje pačioje salėje. Lapkričio 29 d. Lietuvių salėje iškilmingas studijų dienų užbaigimas. Laukiama gausaus dalyvių skaičiaus.

1954 m. sausio 10 įvyks vietos studentų tradicinis vakaras su atitinkama programa. Todėl prašoma kitas organizacijas šia data nedaryti parengimų, bet paskatinti savo narius aktyviu dalyvavimu paremti vietos studentijos veiklą.

LIT. MOKYKLOS TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, spalio 11 d. po lietuviškų pamalų, Lietuvių salėje šaukiamas metinis vysk. Valančiaus Lit. Mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Susirinkimo darbotvarkėje pereinama mokslo metų mokyklos darbo apžvalga, piniginės atskaitomybės tvirtinimas, tėvų komiteto bei revizijos komisijos rinkimai bei kiti reikalai.

Maloniai kviečiame gerb. tėvus ir mokyklos rėmėjus susirinkime dalyvauti.

Tėvų Komitetas

PIRMĄ KARTĄ

Alice Stephens Trio iš Chicago pirmą kartą pasirodys Clevelande šį sekmadienį, spalio 11 d., Radijo klubo vakare, kuris įvyks Lietuvių salėje. Alice Stephens-Steponavičienė yra pagarsėjusi su savo Amerikos lietuvių ansambliu. Trys geriausios jos ansamblio dainininkės — Genovaitė Maczys, Genovaitė Peškienė ir Jonė Bobiniene šį sekmadienį Radijo klubo vakare atliks lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinius, padiduosamos solo, duetas ir trio.

Alice Stephens, trio vadovė ir akompaniatorė, teigia, kad jaunosios dainininkės yra padariusios gražią pažangą ir turi

įvairių pilnam koncertui reperių.

Viešnios iš Chicago atskrenda į Clevelandą šeštadienį po pietų. Clevelandiečiai maloniai kviečiami sekmadienį atvykti į Radijo klubo vakarą pasiklausyti šio gražaus Chicago Trio koncerto ir paremti lietuvių radiją.

DIRVOS VAKARAS

Dirva šiais metais savo metinį vakarą rengia lapkričio mėn. 15 d. Lietuvių salėje. Visos organizacijos prašomos tuo laiku kiti parengimai nerengti.

Clevelandiečiai iš anksto kviečiami tą datą atsiminti ir Dirvos vakare būtinai dalyvauti.

RASTO KLUBO POSEDYJE

Spalio mėn. 3 d. p. Liudžiaus bute įvyko Clevelando Lietuvių Rasto Klubų posėdis.

Pirmininkavo pats buto savininkas. Pašnekesį tema: "Apie poezinę kalbą" vedė prof. P. Skardžius. Prelegentas medžiagą ėmė iš J. Baltrušaičio poezijos, išskeldamas poeto žodinį paprastumą, bet kartu ir gilumą, kalbinį kūrybingumą ir taiklumą.

Diskusijose dalyvavo beveik visi susirinkusieji.

Klubų valdyba, seniūnai V. Mariūnas, A. Balašaitienė ir E. Skujeniekas, pareiškė savo atsidavinimą ir prašė tuojau pat išsirinkti kitus seniūnus. Bet susirinkimas valdybos atsidavinimo nepriėmė.

Po susirinkimo malonūs šeimininkai pavaišino dalyvius kavos.

CLEVELANDO TEISININKAI

Spalio 4 d. Lietuvių Teisinių Draugijos nariai Mikšio bute turėjo savo susirinkimą, kuriame J. Krygeris, pagrindinis kalbėtojas, išklė Lietuvos laisvimo perspektyvas iš tarptautinio taško ir lietuvių pusės. Pokalbyje, užsitęsusiame kelias valandas, jaukioje aplinkoje ir nuotaikoje, aktyviai pasireiškė visi dalyviai, teisininkai.

CHICAGO VYRŲ CHORO IR ST BARANAUSKO KONCERTO BILETAI

Biletai jau platunami ir gaunami: Spaudos kioske, Dirvoje, P. P. Muliole istaigoje ir skambinant tel. CE 1-2173.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

Vyrui ar moteriai. Galima su visu išlaikymu. 7705 Wade Park Ave.

CLEVELANDO LIETUVIŲ "VAIDILOS" TEATRAS

spalio mėn. 17 d. (šeštadienį) 7 val., Lietuvių salėje,
RENGIA PIRMAJĄ RUDENS SEZONO
VAKARĄ

Programa: Detroito Lietuvių Dramos Kolektyvo "ALKOS"

Charles Mere 3 v. drama "NUGALĖTOJAI"

Režisoriaus: Justas Pusdešris

Dekoracijos: Vyt. Ogilvio

Užkandžiai ir gėrimai

Sokiai

Biletai gaunami: Spaudos kioske, "Dirvoje" ir per platintojus. Norint užsisakyti, kreiptis pas p. Paškonį telef. SW 1-5297.

MIRĖ ATVAZIAVĖS I SVEČIUS

Stasys Nemanis, iš Charleroi, Pa., atvykęs į svečius pas M. ir B. Drosučius, ilgesnį laiką negalavęs mirė. Jis buvo B. Drosučienės brolis. Visą gyvenimą dirbo anglių kasyklose, buvo nevedęs. Į Ameriką buvo atvykęs 1905 m. Kilęs iš Ramygalos v. Viplių k. Priklausė lietuvių organizacijoms. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

APIPLĖSĖ M. RATKŲ

Grijtant iš skautų balius, Giddings Rd. trijų negrų buvo apiplėštas M. Ratkus. Plėšikai atėmė pinigų apgailestavo, kad jis neturįs laikrodžio, kurį mielai būtų paėmę.

PADĖKA

Akademiniškas Skautų Sąjūdis nuoširdžiai dėkoja koncerto balius bufetui daug pasidarbavusiai p. Jokubaitienei bei ištvermingoms bufeto tartininkėms, ponoms: Blumentalienei, Braziulevičienei, Bajoraitienei, Dabulevičienei, Liutkevičienei, Macijauskienei ir kt. Taip pat visoms šeimoms nuoširdus ačiū už paaukotas gėrybes minėtam bufetui.

PARDUODAMAS NAMAS

Superior — East 95 St. rajone dviejų seimų namas. Garažas. Namas laisvas.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

NAMŲ REMONTAS, DAZYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarimas Jums. Modernūs portretai, vestuvų, šėlinių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų išvaizdžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galima užsisakyti ir išsimokėti. Mažas komplektas 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui. Be nuosimčių.

VYTAUTAS PASAKARNIS

Cleveland Lustre Craft Co.
1219 East 61
Tel. EN 1-7770

Nemokamas demonstravimas.

Priimami užsakymai.

REIKALINGAS TENORAS

Clevelando vyrų balsų oktetui "Ažuola" reikalingas tenoras (antroje tenoro partijai). Asmens pajamos \$200-500 į metus. Rašyti ar skambinti J. Kazėnui, 1382 Giddings Rd., Cleveland 3, Ohio. Tel. EN 1-4446.

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų butų, po 7 kambarius, duplex. Prie parko, lietuvių gyvenančiam rajone. Labai mažas įmokėjimas, mažiau kaip 1/6 vertės. Kreiptis telefonu SW 5-3260 tarp 6-7 val. vakaro.

PARDUODAMAS NAMAS

Parduoda savininkas. Dviejų seimų, geram stovy. 5 ir 5 kambariai. Trečiam augšte vieta dvieji kambariams. Sklypas 40x129 pėdų. Teirautis: SW 1-6730

NAUJA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ PRANEŠA

Naujausias 1954 metų modelio, 21 colių televizijos aparatas su vieniems metams garantija ir visais taksų mokesčiais pas mus kainuoja tik

\$195.70

SKAMBINKITE HE 1-8602

ir mes jums nemokamai pademonstruosime televizijos aparatą Jūsų namuose. Arba užsakykite C. & F. International Stores 6113 St. Clair gatve

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubas ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausios Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai; šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

NAUJA REAL ESTATE ISTAIGA

Kiekvienas gaus greitą ir teisingą patarimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY
7032 Wade Park Ave.
Tel. HE 2-2922
Namų telefonas: EV 1-1952
Savininkas A. Kazakevičius
(3, 1954)

ISTOKI VILTIES DRAUGIJA

VISI BANKINIAI REIKALAI

Atsilaikę Lietuvių Banke galit atlikti iš karto daug reikalų ir sutaupyti laiko.

Čia galit gauti paskolas pirkimui, pagerinimui ar namų taisymui, pirkti čekius, užsimokėti už gasą, elektrą ir kitokias sąskaitas, sigyti kelionių čekius. Čia galima pirkti JAV taupymo bonus.

Taupytojai už indėlius nuo liepos mėn. 1 d. gaus 2 1/2 %.

Bankas baigtas remontuoti, padidintos patalpos ir labai patogus klientams.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą • ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairiuose apdraudose-insurance reikaluose. Sutaisau paskolas pirmo morcečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

ALICE STEPHENS

IŠ CHICAGO
IR JOS GARSUSIS

TRIO

GENOVAITĖ MACZIS (sopranas)

GENOVAITĖ PEŠKIENE (dramatinis sopranas),
JONĖ BOBINIENE (altas)

SEKMADIENĮ, spalio 11 d.

koncertuoja Clevelando Radijo Klubo Vakare.

Programoje: SOLO, DUETAI ir TRIO. Lietuvių ir pasaulinių kompozitorių.

Prie fortepijono pati vadovė ALICE STEPHENS.
Po koncerto — užkandžiai, alutis, šokiai ir kitos radijo linksmybės.

PRADŽIA 6 VAL. VAK.

ĮEJIMAS — 1.50 DOL.

Jūs kviečia

Lietuvių Radijo Klubas.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Nuo Rytprūsių iki Leningrado

Nebetūradama vilties Rytprūsiuose išlikti gyva nuo bado, 1947 metų pavasarį, kartu su kitomis moterimis slapta prekiniu traukiniu išvykome į rytus. Mūsų tikslas buvo kur nors Pabaltijos kraštuose rasti maisto ir prieglaudą, nes apie ten gyvenančius gerus žmones daug buvome girdėjusios. Kelionė pavyko ne kaip — vagone sušilusios užsnūdome ir nežinau kaip ilgai miegojome, kai staiga išgirdome rusiškus keiksnius ir atmerkus akis pamatėme rusų geležinkelietį. Kaip patrankos išsautas išlėkėme iš vagono ir kiek tik kojos įkabiną pasileidome bėgti. Sustojome tik tada, kuomet kojos atsisakė ir galva pradėjo svaigti. Buvome Leningrade.

Jausmas buvo nekoks ir nežinojome nuo ko pradėti, tačiau čia likti neturėjome nė mažiausio noro. Kadangi bijojome grįžti atgal geležinkelio stotin, tai nutarėme grįžti atgal pėsčiomis. Grįždamos nei nakvynės, nei maisto iš rusų negavome. Kai pasiekėme Estiją, tai svėrėme ne daugiau, kaip geras ūkininko gaidys. Estijoje atsiskyrėme, kad lengviau būtų galima susirasti maisto ir pastogę. Kadangi man Estijoje, o vėliau ir Latvijoje ne labai patiko, tai iškeliauvau Lietuvon, kur iki reparačijos jos pietinėje dalyje ir išsilaikiau. Pradžioje buvau mėginusi per Lenkiją pasiekti vakarų Vokietiją, bet lenkų milicija prigrąžino ir grąžino atgal Lietuvon. Mano apkeliautos vietovės: Kaunas, Mauručiai, Šilavotas, Butrimonis, Alytus, Merkinė, Varėna, Perloja, Gudakiai, Pilvingiai, Vilkininkai, Melupis, Šepedoris, Miroslavas, Benekiai, Rodunė, Lyda, Gardinas ir Eišiškės.

Iš visų mano apkeliautų vietovių labai daug žmonių buvo ištremta Sibiran ir daugumoje jų sodybos buvo tuščios, apieistos ir griuvo. Kai kur kaimuose, ypač Vilniaus krašte, tokiose sodybose buvo apgyvendinti rusų kolonistai, bet jie, nuolat persiekiami partizanų, bėgdavo į miestus. Apie 1951 metų balandžio mėnesį, pati mačiau Eišiškės turgavietėje suvežtų trėmimų labai daug moterų, vaikų ir vyrų. Jie visi dejavo ir verkė. Buvo kalbama, kad šie žmonės buvo iš Varėnos ir Eišiškės kaimų, kur norima statyti aerodromus ir nežinoma kas daryti su ten gyvenančiais. Problema buvo išspręsta bolševikiškai greitai — kulką į pakaušį ar ištremti Sibiran.

Eišiškėse pas vieną gimnazijos mokytoją išbuvau kiek ilgesnį laiką. Ją vėliau iš tarnybos atleido, nes ši buvusi per daug pamaldi ir dažnai lankydavusi bažnyčią. Jai bolševikai pasakė, kad ji jaunimo auklėjimui netinkanti, jei tikinti į kapitalistų išgalvotą burtininką. Kartą ją aplankė gimnazijos mokytojas, pasižymėjęs partietis. Mokytoja kepdama jam kiaušiniene iš piktumo spjovė vis keptuvėn ir vis kartojo, kad jam ir panašioms mieliau aršeniko įdėti į keptuvę. Mokytoja, atleista iš tarnybos, niekur daugiau darbo nebegavo ir mes elgetaudavome kartu. Turėtus baldus išardė ir išslapstė, nes bol-

ševikai atimindavo iš nepatikimųjų viską, kas tik bent šiek tiek tokios vertės turėjo.

Veikiančios bažnyčios: Alošės, Merkinės, Vilkininkų, Eišiškės, Butrimonių ir Varėnos. 1949 m. ištremtas Nedzingės klebonas, o 1950 ir Butrimonių. Eišiškės 84 m. amž. senukas klebonas ir trys kunigai iš klebonijos buvo išvaryti ir apsigyveno pas žmones. Klebonijon įsikraustė rusai, pasisavindami ir visą bažnyčią priklausantį turį, kaip ir visur kitur jau seniai buvo padaryta. Eišiškės vienuolynas uždarytas, dalis vienuolių ištremta, o likusios elgetauja. Vienuoliški rūbai nešioti uždrausta.

Radio aparatų retai kas turi. 1950 m. per Šv. Kalėdas pas viešelių techniką klausėmės žinių ir šventiškos muzikos iš vakarų. Radio buvo įjungtas tyliai, kad niekas negirdėtų.

Vilniaus krašte yra labai daug partizanų — visi lietuviai. Kartą, po didelių kautynių su rusais, partizanai atvyko belaisvių stovyklon, nuginklavo rusų sargybą ir išsivežė vokiečių gydytoją. Daugiausia partizanai laikėsi dideliame Manciagiro miške ir iš čia darydavo visus žygius. 1949 m. prie Perlojos, po vienos sodybos tvartais buvo partizanų bunkeris. Dėl intrigu, kalbama, partizanai išdavė tos sodybos šeimininkę. Vieną ankstyvą rytą atvyko daug rusų kariuomenės automašinomis ir sodybą apsupo. Visas kautynes mačiau pati — tuomet daug partizanų žuvo, o du buvo paimti gyvi belaisvėn. Žuvusius ir gyvuosius rusai išsivežė. Bendrai, su partizanais tekdavo dažnai susitikti. Jie buvo gerai ginkluoti ir nešiojo lietuviškas ka-

riškas uniformas. Daug jų ir asmeniškai pažinojau ir susitikę pasikalbėdavome. Jie buvo labai drąsūs ir jodindavo po kaimus arkliais. 1949 m. pati mačiau, kaip Perlojoje prie kelio buvo paguldytas nušautas nuogas partizanas, žmonių įbauginimui. Kartą prie Pilvingių sutikau ūkininką su dalgiu einantį iš lauko — tuojau vienas kitą pažinome. Tai buvo tikras partizanas, kuris dieną ūkininkavo, o naktį eidavo partizanauti. Tokių, kaip jis, yra daug.

Apie Eišiškės daugumas gyventojų lietuviai, bet yra nemažai ir lenkų su totoriais. Lietuviai ir totoriai su lenkais nesugyvena. Totoriai pasakodavo, kad jie prieš 500 metų buvo atvežti Lietuvon ir gana gerai įsikūrė. Dar ir dabar jie laikosi savų papročių: savaip išpuoiti kambariai ir savaip gaminami valgiai. Jie buvo tiek pat malonūs vokiečių pabėgėliams, kiek ir lietuviai.

Apie Eišiškės kolchozai buvo pradėti steigti tik 1951 m., nes čia ūkininkai buvo labai smulkūs ir neturtingi. Kolchozus įsteigus žmonės pradėjo badauti, ir kai kuriuos pažįstamus pati kartais sušėldavau savo suelgetautu maistu. Jie gėdydavosi iš manęs ką nors priimti ir verkėdavo.

Eišiškėse yra daug milicijos ir striubų — visi daugiausia rusai. Gana ilgą laiką milicijos viršininku buvo lietuvis, kurį žmonės vertino. Tai nepatiko bolševikams ir jo vieton tapo atsiųstas mongolas. Bendrai, milicija ir striubai buvę ir anksčiau aktyvūs, atvykus mongolui viršininkui, dar labiau suaktyvino savo veiklą. Buvo daromos kratos dieną ir naktį, bu-

Californijos gubernatorius Earl Warren, 62 m. amžiaus, paskirtas Augščiausiojo Teismo pirmininku. Jis yra keturioliktas iš eilės to teismo pirmininkas. Prieš jį tose pareigose buvo, iš kairės: White, Taft, Hughes, Stone ir Winsor. Dabar Warren (dešinėje).

Butų statyba dabartiniame Kaune

Ryšium su devintosiomis Kauno miesto "išvadavimo" metinėmis, dabartinis Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininkas, kaip Perlojoje prie kelio buvo paguldytas nušautas nuogas partizanas, žmonių įbauginimui. Kartą prie Pilvingių sutikau ūkininką su dalgiu einantį iš lauko — tuojau vienas kitą pažinome. Tai buvo tikras partizanas, kuris dieną ūkininkavo, o naktį eidavo partizanauti. Tokių, kaip jis, yra daug.

"Per devynerius metus Kauno darbo žmonės gavo daugiau kaip 27,500 kvadratinį metrų gyvenamojo ploto".

27,500 — skaičius šiaip jau nemazas... Bet paskaičiuokime, kiek gi iš to išeina butų. Kuklus butukas — trijų kambarių ir virtuvės — turėtų tu-

vo klausimą vis tas pats ir įsiekoma priekabų, ir progos ką nors pavogti. Labai retas atsitikimas, jei kratos ir protokolai kokią savaitę nebuvo daromi — tais atvejais jie būdavo dažniausia užimti partizanų ir kapitalistų šmėklų vaikymu kur nors laukuose.

Sunku žodžiais nusakyti, kas dabartinis metu Lietuvoje darosi. Ne tik badaujama, bet ir drebama dėl savo rytojaus. Man išvykstant Vokietijon, vienas lietuvis kunigas prašė vakaruose skelbti, kas dedasi dabar Lietuvoje ir bendrai nuo Rytprūsių iki Leningrado.

Čia atvykusi kiekvienam sakau, kas vyksta už geležinės uždangos, bet mažai kas manimi tiki. Taip jau yra su bolševizmu — jį tik tuomet pažįsti tikrenybėje, kai jis tave jau yra prarijęs. Tą pat kartoju ir kiekvienam abejojančiam.

PRANEŠIMAS

Šiomis dienomis gauta prėkių iš Europos ir kitų kraštų:

Siuvas masinės, kurios siuva visokias medžiagas — storas ir plonas. Be to, tos pačios masinės daro visokius rankdarbius, o kainos šių masinių pasakiškai pigios — įsitikinkite, nepraleiskite šitos retos progos.

Taip pat gauti radio aparatų SABA ir TELEFUNKEN su kuriais girdima Europa ir visos Amerikos stotys.

Rasite didelį pasirinkimą rasomų mašinelių su lietuvių ir kitų raidynais. Dulkesiurblių, kurie ne tik dulkes sugeria, galvą išplauna, bet ir muses sugaudo.

Be minėtų prekių rasite didelį pasirinkimą: visokių knygų lietuvių ir kitų kalbomis, medžio dirbinių, odos, rankdarbių ir kitokių lietuviškų tautinių dalykų, kurie primena mūsų tėvynę Lietuvą. O gintarinių, briliantininių, auksinių žiedų, apyrankių, karolių yra nepaprastai geras pasirinkimas. Akordijonų, gramofonų-rekorderių (įroji-mui-jalabėjimui aparatų) ir kitokių prekių rasite didelį pasirinkimą geromis sąlygomis. Ką bepirktumėte, pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 ir 3349 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. Yard 7-0677 ir DANube 6-1136, ir įsitikinsite, kad verta. (42)

reči bent 36 kvadratinis metrų vadinamojo "gyvenamojo ploto", tai yra kambarių plotas, neskaitant virtuvės (ir bolševikų virtuvės bei prieangio neįskaito į "gyvenamąjį plotą"). Tai būtų trys kambariai; du mažiukai, po 9 kvadr. metrų ploto (3x3 m.) ir vienas vidutinis — 18 kvadr. metrų (4½x4 m.). Tai yra kaip tik bolševikų oficialiai nustatytas plotas gyventi 4 asmenų šeimai. (Lietuvos laikais buvo laikoma, kad keturių asmenų šeimai reikia bent dvigubai didesnio ploto).

Kiek gi tokių, labai jau kuklių, butukų išeina iš to "didelio" — 27,500 kvadratinį metrų ploto? Padalinkime iš 36 ir atarasime, kad nei daugiau nei mažiau kaip 764. Vadinasi, tiek nedidelių butukų Kaune buvo pastatyta (arba atstatyta — pataisyta) per devynerius metus. Tuose butuose galėjo gauti ankštą pastogę (tik po 9 kvadr. metrų, t. y. apie 9x10 pėdų asmeniui) tik 764 šeimos, kiekviena susidedanti iš 4 asmenų. Taigi iš viso 3,056 asmenų.

Tuo tarpu gyventojų Kaune dabar esą apie 158,000. Toks skaičius yra visai patikimas, nes 1939 metais Kaune buvo 154,000 gyventojų, o dabar, kaip žinoma, miestų gyventojų skaičiai yra padidėję — bolševikai patys skaitina miestų didėjimą, o ir gyventojai veržiasi į miestus, kadangi ten gyvenimo sąlygos, kokios bebūtų, vistiek yra kiek geresnės, negu kolchozuose.

Palyginę bendrą gyventojų skaičių su skaičiumi tų, kurie per devynerius metus gavo naujus ar bent atstatytus butus, matome, kad tokią laimę Kaune turėjo tik po vieną asmenį iš 52, arba kas metai Kaune tik 1 iš 468 gyventojų gavo apsigyventi naujame ar pataisytame kambarėlyje. Kitaip sakant, gyvenamojo ploto augimu gali pasinaudoti mažiau kaip penktadalis nuošimčio gyventojų.

Kad taip yra, tą juodu ant balto patvirtina ne kas kitas, kaip bolševikinis Kauno miesto tvarkytojas B. Donskojus.

Bolševikai dažnai giriasi, kad dabar labai padidėjo kino teatrų skaičius Lietuvoje. Tiesa, atrodo, kad dabar jie yra atvežę tam tikrą skaičių kilnojimų aparatų filmoms rodyti, su kuriais važinėja po kaimus ir rodo vieną kitą propagandinę filmą. Kiek iš tikrųjų dabar Lietuvoje yra kino teatrų patalpų, jie vengia aiškiai pasakyti: jei ir prasitaria, tai vis tą skaičių apipindami kitkuo, kad jo būtų nematyti. Tačiau B. Donskojus šį kartą atvirai "pasigyrė", kaip yra su tokiu lietuviškų tautinių dalykų, kurie primena mūsų tėvynę Lietuvą. O gintarinių, briliantininių, auksinių žiedų, apyrankių, karolių yra nepaprastai geras pasirinkimas. Akordijonų, gramofonų-rekorderių (įroji-mui-jalabėjimui aparatų) ir kitokių prekių rasite didelį pasirinkimą geromis sąlygomis. Ką bepirktumėte, pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 ir 3349 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. Yard 7-0677 ir DANube 6-1136, ir įsitikinsite, kad verta. (42)

Metropolitain patalpa tapo užimta "Jaunojo Žiūrovo Teatru", tuo būdu dabar Kaunas tu-

isteigimo (1878 m.) dienos samdė tik vyrus. Ši nuomonė apie moteris galiojo 55 metus. Galop 1933 metais telefonistai pakeisti telefonistėmis.

Santiago mieste, Čilė, paprastai areštuojamas savininkas arba administratorius to namo, kurį ištiko gaisras. Areštuotasis turi įrodyti, kad gaisras kilo ne dėl apsilėidimo ar blogos valios, bet dėl kokių nenumatytų priežasčių.

Akmens anglies pagaminimo ir transporto išlaidos yra tiek sumažėjusios, kad JAV savo anglį gali parduoti Europos valstybėms ne brangiau už Ruhr (Vokietiją) ir Anglijos anglį.

Greta vis populiarėjančių "Drive-in" kinoteatrų (kur lankytojai žiūri filmos sėdėdami savo automobilyje), jau atsirado krašte pirmas "Fly-in" teatras St. Ansgar, Iowa. Kine yra vietos aštuoniems lėktuvams.

1951 metų spalio mėn. krašto fabrikuose buvo pagaminta 410-000 televizijos aparatų, o 1952 metų birželio mėn. tik 300.000. Gamyba sumažėjo ne dėl paklausos sumažėjimo, o tik dėl karo pramonės suvaržymų.

Kiekvienas amerikietis per metus vidutiniškai išgeria 550 puodukų kavos ir kasdien suvalgo 6 sumuštinis.

Virginijos valstybė yra vadinama prezidentų motina todėl, kad aštuoni krašto buvę prezidentai yra gimę šioje valstybėje.

Užsieniečiai virš 14 metų amžiaus, užsibuvę JAV daugiau kaip 30 dienų, privalo užsiregistruoti ir patiekti savo pirštų nuospaudas. Ypatinga privilegija taikoma Anglijos ir Kanados svečiams — jie čia gali būti nesiregistravę 6 mėnesius.

Tvirtinama, kad nepasigeriamą, jei kas valanda išgeriama tik viena unciją (apie 30 gramų) degtinės.

Amerikos Prekybos Rūmai tvirtina, kad pastaruoju metu amerikiečiai gydytojams ir vaistams išleidžia tiek pat, kiek tabakui ir svaiginantiems gėrimams.

Čikagos radio ir patefonų fabrikas Hedco, norėdamas "prišiti" savo darbininkus, šalia reguliarių atostogų, duoda ištisus metus apmokamų atostogų tiems darbininkams, kurie fabrike išdirbs 10 metų.

Vieno Floridos dienraščių — St. Petersburg Independent — savininkai jau 40 metų laikosi savo pažado — nemokamai dailinti dienraštį, jei iki spausdinimo pradžios diena buvo apsi-niaukusi. Kasmet nemokamai esą išdalinama tik keturios dienraščio laidos. Vr.

AR ŽINAI?

Nepaisant didelio dangoraižių skaičiaus New Yorke, miesto namo augščio vidurkis yra 5 augštai.

Moterys per daug plepa — tokios nuomonės daug Baltųjų Rūmų valdovai, ir rūmų telefono centrinės tarnautojai nuo pat

Gerai organizuota Vakarų Berlyno policija — kietas priešutas komunistams. Virš 100,000 berlyniečių stebėjo policijos metinį paradą.